

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. SZOMBAT, december 10.

342. szám

Telefon: Kladohivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladohivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmal Jovin trg. 3. (Minerva palota)

„A halál kapuja“

Albánia a keleten: Litvánia, Litvánia a Balkánon: Albánia. Így talán érthető lesz, ha a nemzetközi érdeklődés a litván kérdés elintézésének tartósságában kételkedik.

A Balkán békéjét Albánián keresztül nyugtalanítják. Ha idegen-imperialista törekvés készül betérni a Balkánra, akkor legelőször az albán kaput nyitogatja. Politikai törekvések inváziója számára Albánia a felvonulási vonal. Ellenérdekű katonai szerződést csak Albánia köt. Ha terjeszkedés háborúveszedelmes vádjával akarnak békés balkáni államot megrágmalmazni, Albániából hozzák rá a tanut.

S Litvánia ugyanezt a szerepet tölti be a Keleten. Litvánia az ütköző, — inkább ütköző, mint érintkező pont. — Oroszország és Lengyelország, talán több joggal lehetne úgy mondani: Oroszország és Európa között, Oroszország számára Litvánia a kirohanási kapu, Európa számára Litvánia: a betörés kapuja. Litvániának annyi szerepe van a nemzetközi politikában, mint elszánt, elkeseredett sakkozók között a sakkjátszónak. A játékban, a versengésben, a küzdelemben nincs semmi része, de főlötte folyik az elkeseredett harc. A litván nép kedvtelve ficáncolt a két világ vetélkedő versengése között. Oroszország torkában csinálhatott fasizmust s Németország orra előtt elnyomhatta a német kisebbséget: neki minden szabad volt, mint a vásott gyerekeknek, akinek szeretetéért vetekednek a szülők. Oroszország segítette még a litván fasizmust is s Németország meleg barátságot ígért a németeket elnyomó litván kormánynak is.

Ezek az államok veszélyeztetik a népek békéjét. A rövidlátó politika »puffer«-államokat alkotott s az ütköző államok összehívásának mind a két szomszédjukkal, ahelyett, hogy távol tartanák őket egymástól. Közömbösítés lett volna a céljuk: a felvonulási ut ne legyen egyik vetélkedő államé sem; a bibliai teremtést akarták átmozni a kontárok s ahogy a férfi oldalbordájából lett az asszony, úgy akartak élettelen kanuból élő állami organizmust életre hívni. A kapu fel is éledt, de nem lett belőle kerítés. Vámszedő lett, kufár és uzorás, akit most korhíccsal kellene kiűzni az emberiség békéjének épülő templomából. A kis állam most megszarolja szülőit: Európát és Oroszországot, az egyiknek igéri ágyát s a másiknak igéri szerelmét. Litvánia nélkül talán hamarabb értené meg egymást a két ellenség. A harmadik zavarja a játékot, a vérnek és aranynak szörnyű házárdériájával.

Az orosz világpolitika most megdöbbentő erővel takarja fel jánusi koncepcióját. Ha egyszer meghívták leszerelési konferenciára s ha Briand marasztalása több jelentőséget adott kiküldöttjei megjelenésének, mint maga a megjelenés ténye, akkor éltek az alkalommal s elgurították a béke Eris-almáját. Leszerelési konferencia? Hát szereljük le! Nem úgy, ahogy a leszerelési konferencia gondolja, ahogy mércsikél, fabrikál s főzőcskét játszik ronnaregiszterekkel és hajógyutorkokkal. Szereljük le holnap, küldjük haza hol-

nap a hadsereget s demoláljuk a hadihajókat nem program szerint s nem az építkezési terv előre és évtizedekre megszabott korlátozásával, hanem azonnal és egyszerre és véglegesen. Oroszország le tud mondani a hadseregről, le tud mondani tengeri hajóiról és erődítéseiről, de nem tud lemondani Litvániáról. Litvánia a kapukules s a kikapós férj inkább lemond a házi békéről, mint a kapukuleról.

Culus religio, eius regio. — mondták valamikor. *Akié a kapu, azé az ország.* — mondják most. S felvonulnak a geográfiai messzeségből

is a közeli érdekeltek. Mi köze volna Vilnához Angliának, de orosz politikája a nagy szimultanistát — annyi sakkjátszón játszik, ahány országa van a világnak, — is leültette a vilnai partie mellé. S most Genf lett a nemzetközi politika sakkmatadorjainak — Buenos-Aires-e. A nagy perbe Anglia is beavatkozott s természetesen Lengyelország javára. Legyen erős Lengyelországunk, mondták, mert nem vallhatták azt be, hogy legyen Oroszország gyöngye. Ezen a ponton azonban találkozik Németországnak és Oroszországnak érdeke. Mert

mind a kettőnek félni kell Lengyelország megerősödésétől. Franciaország természetesen Lengyelország mellé áll s így a csöpp Litvánia, a kis puffer-állam, a béke garanciája, a surlódás kiküszöbölője, az ellenlétek távoltartója, felsorakoztatta Angliát, Németországot, Oroszországot, Lengyelországot és a Francia köztársaságot — egész Európát.

Mindezt egy parányi ütköző állam teszi, amelyet a béke biztosítására alkottak meg. Ennyi bölcseséggel, ennyi előrelátással kormányozzák a világot.

Több mint százezer angol tett esküt hogy háboru esetén megtagadja a szolgálatot

A munkáspárt átnyújtotta az antimilitaristák memorandumát Baldwin miniszterelnöknek

Londonból jelentik: Ponsny munkáspárti képviselő emlékiratot nyújtott át Baldwin miniszterelnöknek. Az emlékiratot százhuszonkilencezer ember írta alá, akik ünnepélyesen kijelentették, hogy

háboru esetén megtagadják a fegyveres szolgálatot és nem vesznek részt semmi olyan munkában, amely a háborút elősegíti, mert az a véleményük, hogy az államok közt fölmerült konfliktusokat békés uton is

el lehet intézni és nem kell a fegyverekhez nyulni. Az angol konzervatív körökben nagy izgalommal nézik a munkáspárt antimilitarista propagandáját, mely egyre nagyobb lendületet vesz.

Jövő héten összeül a parlament

Az ellenzék vezérei a parlament elnökénél

Radics nagy beszéde a pénzügyi bizottság ülésén

Beogradból jelentik: A parlament összehívásának kérdése foglalkoztatja most a politikai köröket, miután annak ellenére, hogy szombaton már 10-ike van, amikor egyes verziók szerint össze kellene ülnie a parlamentnek, erre nézve semmi intézkedés nem történt. Ez a körülmény nyugtalanítja az ellenzékot, mert azt következtetik belőle, hogy a kormány karácsony előtt nem akarja összehívni a parlamentet.

Az ellenzék vezérei Pribicevics Svetozár, Jovanovics Jován és Radics István hosszasan tárgyaltak péntek délelőtt erről a kérdéssel és elhatározták, hogy lépést tesznek a parlament elnökénél a parlament összehívása érdekében. Rögtön fel is keresték dr. Perics Ninkót, a parlament elnökét és felvilá-

gosítást kértek tőle a parlament összehívásának dátuma felől. Az elnök elmondotta, hogy hétfőre akarta összehívni a parlamentet, de ezt az idő rövidsége miatt már nem teheti meg, azonban

szerdára összehívja a parlamentet.

Megnyugtatta az ellenzék vezéreit, hogy karácsony előtt feltétlenül összeül a parlament. Főleg azért van szükség a parlament összehívására, hogy a kormány heterjeszthesse az októberben elkészített törvényjavaslatot.

Este az elnök a hirdetőtáblán szerda délelőttre összehívta a parlament ülést,

melynek napirendjén a következő ülés napirendjének megállapítása szerepel.

Kombinációk Balugdzsics berlini követ és Hadzsics tábornok körül

Politikai körökben mindtöbbet beszélnek arról, hogy a mai kormányt új kormánynak kellene felváltania, amely mögött egységesebben állhatnának a kormánypártok és amely keresztülviszi az összes parlamenti erők koncentrációját is. Ujból felmerülnek olyan verziók, amelyek szerint

parlamenten kívül álló személynek kellene magára vállalni az ország világpolitikai helyzetének rendezését.

Mint rendszeren, ilyenkor ismét szóba kerül ezzel kapcsolatban Balugdzsics Zsivojin berlini követ neve, de ezenkívül van egy érdekesebb kombináció is, a mely szerint

Hadzsics tábornokot ebben az eset-

vo'na a legalkalmasabb személy ennek a politikai orientációnak végrehajtására.

Ennek a kombinációnak terjesztői Hadzsics tábornoknak azt a fontos szerepet szánják, hogy ő legyen Pasics Nikola utódja a radikális párt élén. Már tudni vélik azt is, hogy

hadzsics tábornokot ebben az esetben nyugdíjazták

és mint nyugdíjas tábornok állna a kormány és a radikális párt élére.

Kormánykörökben nem vetnek sok figyelmet ezekre a kombinációkra, mint-hogy

a kormány helyzetét kedvezőnek és szilárdnak tartják.

A pénzügyminiszter lemondásáról szö-

ló híreket is cáfolják kormánykörökben.

Az adóegységesítési bizottság ülése

Az adóügyi bizottság pénteken délelőtt folytatta az adóegységesítési törvényjavaslat tárgyalását.

A járadékadóra vonatkozó szakaszoknál először a 64. szakaszt fogadták el, amely szerint a tőkekamatadó alól a postatakarékpénztár és a szövetkezetek be-tétei mentesek. Felvették a szakaszba, hogy az adó alól mentesek a rokkantak és a föld megművelésére alkalmatlan személyek, a földbér tekintetében. Az adókulcsra vonatkozó szakaszt függőben hagyták, a fejezet többi szakaszait változatlanul elfogadták.

Ezután rátértek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának tárgyalására. Hosszabb vita volt a 76. szakasznál. Az ellenzék azt javasolta, hogy a vállalatok fiókjait az anyavállalatoktól elkülönítve adóztassák meg, de a többség a javaslatot elutasította. A 77. szakasznál elfogadták Popovics Svetozár független demokrata indítványát, amely szerint az ármentesítő társulatok mentesek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója alól. Elhalasztották a döntést abban a kérdésben, hogy az állami jelzálogbankot és a tartományi takarékpénztárakat mentesítsék-e. A további vita során a 80. szakaszig jutottak el, majd Setyerov Szlávkó elnök az ülést berekesztette és a legközelebbi ülést hétfőre hívta össze.

Setyerov Szlávkó dr. nyilatkozata

Setyerov Szlávkó, az adóegységesítő

bizottság elnöke újságírók előtt hosszas nyilatkozott Jovanovics Joca esütörtöki nyilatkozatával kapcsolatban, aki élesen támadta az adóegységesítési törvényjavaslatot.

— Ugy látszik — mondotta Setyerov — Jovanovics Jován nem is ismeri a javaslat alapvető rendelkezését, mert csak így lehet megérteni, hogy azt követeli, hogy új adópótlékok címén a földművektől egy parával sem vegyenek el többet. A földadó kulesát a javaslat nem állapította meg, mert hiszen nem is ismerik pontosan az adóalapot. Jovanovics ezenkívül megemlíti, hogy ő követelte, hogy a földművesek házaik, amelyek lakás céljára szolgálnak, ne vonják adó alá. A követelés felesleges, mert a törvényjavaslatban is beemlíktetik. Végül Setyerov szemére veti Jovanovicsnak, hogy a bizottság ülésén nem szólalt fel, javaslatot nem tett, mégis így nyilatkozik a nyilvánosság előtt.

A vajdasági demokraták tiltakoznak az új előjárások be nem iktatása ellen

A vajdasági demokrata képviselők körében nagy az elégedetlenség amiatt, hogy az újonnan megválasztott községi előjárásokat, különösen Bánátban, nem iktatják be. Emiatt már tiltakoztak Alekszjevics Mita tartományi főispánnál és most magához a belügyminiszterhez is tiltakozást akarnak benyújtani.

A pénzügyi bizottság költségvetési vitája

A pénzügyi bizottság pénteken délután ülést tartott, amelyen megkezdtek a költségvetés általános vitáját. Radics István több órással beszélte bírálta a javaslatot. Kifogásolta, hogy a pénzügyminiszter nincs jelen és kijelentette, hogy maga a pénzügyminiszter is azt mondta, hogy nem tér vissza állásába.

— Egyes lapok — mondotta — azt írták, hogy a miniszter kölesönt akar jekötni, de ezt cáfolják és mi semmit sem tudunk utáról. Botrány, hogy a pénzügyminiszter megengedte, hogy a költségvetést önképpen kezdjék tárgyalni. Ugy látszik, azt hiszi, hogy azt kell tennünk, amit ő nekünk elölr. A költségvetés hiű fotográfája a szerb szeparatisták törekvésének. A pénzügyminiszter expozéja megmutatja, hogy milyen kevéssé becsülik meg az elemmentáris gazdasági törvényeket és a nép érdekeit. Nyoma sincs annak a komolyságnak, amely ilyen súlyos pénzügyi probléma megoldásához szükséges. A költségvetés nem reális. Másfél milliárd függő adósság egyáltalán nincs felvéve a költségvetésbe. A pénzügyminiszter egyszerűen be akarja csapni a parlamentet. A költségvetés egészen konfus és speciális könyvelési ismeretekre van szükség, hogy az ember kiismerje magát benne. A középafrikai négernek a Népszövetség védelme alatt állanak, de bennünket az államegység nevében kiszípolozhatnak. Ha ez még tovább tart, akkor nemcsak belülről, hanem kívülről is fogunk magunkon segíteni.

Mihaljovics Ilja: Tévedsz! Sem belülről, sem kívülről nem fogtok.

Radics István: A reparáció címén felvett összegek egyáltalán nem szerepelnek a költségvetésben.

**Nem hangzatos nevek
hanem a tejesítmény a fontos
a rádiónál**
Minden készülékünkért
garantálunk 1927
Konráth D. D. Subotica

Seredy Jusztin esztergomi hercegprímást a pápa szenteli püspökké. Rómából jelentik: Az Újév utáni első vasárnapon fogja a pápa püspökké szentelni Seredy Jusztin esztergomi hercegprímást. A Szentatya azért végzi személyesen a felszentelést, mert ezzel az új primás tekintélyét akarta növelni. Vatikáni körökben cáfolják azt a hírt, mint ha Seredy Jusztin kinevezése a magyar kormány akarata ellen történt volna.

A jó újság főnyeremény

Jó újságot feltétlenül kap s esetleg főnyereményt is nyerhet a Bácsmegeyi Napló minden előfizetője

Az újság a mai ember számára már majdnem nélkülözhetetlen. Az, aki nem olvas, nemcsak az élettől marad el, hanem gazdasági érdekelben is minduntalan kárt szenved. Mégis azt látjuk, hogy különösen a jugoszláviai magyarság között még sok ezren vannak, akik nem jutottak annak tudatára, hogy milyen fontos, hogy minden nap elolvassák az újságot s megtudják, hogy mi történik körülöttük s mi történik a világban. Ezeket akarja a Bácsmegeyi Napló az újság, a nyomtatott betű számára megnyerni, amikor azonkívül, hogy jó, érdekes, pontos, megbízható újságot ad előfizetői számára

háromszáz darab állami osztálysorsjegyet nyereményében is részesíti őket.

A Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala háromszáz darab egymásutáni számmal

biro negyed osztálysorsjegyet vásárolt s az ezekre eső nyereményt

minden levonás nélkül szétosztja azok között, akik névtől kezdve felévig előfizetői a Bácsmegeyi Naplónak.

Mint hogy az állami osztálysorsjáték legújabb húzási terve szerint minden sorsjegyet nyer, a félévi előfizetési díjnak, 330 dinárnak egy részét akkor is visszakapja az előfizető, ha nagyobb nyeremény nem is esik a mi háromszáz sorsjegyükre.

Az előfizetők számának szaporodásával a háromszáz sorsjegy is szaporodik, valamint az első osztályok esetleges nyereményeit is sorsjegyvásárlásra fordítjuk, úgy hogy előfizetőink annyi sorsjeggyel játszanak, hogy majdnem bizonyos, hogy két főnyereményt kapnak. **Egy főnyereményt — jó újságot egész biztosan kap minden előfizető.**

Megszüntették az eljárás: a tömeggyilkossággal gyanúsított becskereki kereskedő ellen

A vád tanács szabadlábra helyezte Klein Samut

Becskerekről jelentik: A névtelen feljelentés alapján letartóztatott Klein Samu gabonakereskedő ügyében pénteken döntő fordulat állott be: a sokszoros gyilkossággal megvádolt kereskedő ártatlansága beigazolódott, Klein Samut azonnal szabadlábra helyezték és az elre megindult eljárást megszüntették.

A névtelen feljelentés azzal vádolta Klein Samut, hogy a forradalmi zavargások idején segített a csendőrségnek és katonaságnak kinyomozni a fosztogatókat, akik szüleit is kirabolták és így gyilkosságra való felbujtást követett el. Amikor Pejovics Velimir vizsgálóbíró esütörtökön kihallgatta Klein Samut, ez a leghatározottabban tagadta, hogy az eseményekben része lett volna. Kijelentette, hogy mihielyt a zavargások kitértek, szüleiivel együtt emenekült Kumánról. Kihallgatása után a vizsgálóbíró kihirdette előtte a vizsgálati fogságot elrendelő végzést, ami ellen Klein felfolyamodást jelentett be és védelmével dr. Radics Tósa és dr. Julius Ármin becske-

reki ügyvédeket bizta meg. A vizsgálóbíró az iratokat azonnal áttette a vádtanácsra és a vádtanács pénteken délután ült össze Buncics Ivó törvényszéki elnök elnökletével.

A vádtanács a védők előterjesztéseinek áttanulmányozása után kihirdette határozatát, amely szerint nemcsak a vizsgálati fogság megszüntetését és Klein Samu azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el, hanem kimondta minden további eljárás megszüntetését. Az indoklás megállapítja, hogy semmiféle adat sem merült fel annak bizonyítására, hogy Klein Samu együtt volt a csendőrökkel, még kevésbé arra, hogy ő vezette a csendőrséget, de ha ezt tette volna is, akkor sem vonható felelősségre azért, amit a csendőrök elkövettek.

Klein Samut a határozat kihirdetése után nyomban szabadon bocsájtották. Az ártatlannal meghurcolt kereskedő kiszabadulása általános megnyugvást keltett Becskereken, ahol mindenki békés, korrekt kereskedőnek ismeri.

A topolai csendőrök üldözés közben lelőtték a kisbosznai kocsmáros gyilkosát

A golyók szétroncsolták a bandita jobb' arját — A súlyosan sebesült rablót pénteken autón a szuboticai kórházba vitték

Letartóztatták a gyilkos kedvesét is

Kisbosznában, Szubotica külvárosában, mint annakidején megírtuk, háromtagú rablóbanda lelőtte Merkovics György ötvenhárom éves kocsmáros, aki haslövést kapott és két napra a gyilkosság után a kórházban meghalt.

A szubotica rendőrség két napig tartó nyomozás után elfogta a rablóbanda két tagját, Sefkovics Iván és Benedek Tome szubotica rovtomultu esavargókat, akik a gyilkosságot szökésben levő társukra, Bozsákovics Ivánra hártották.

Héteken keresztül hajszolták a detektívek a bujkáló gyilkost, de nem sikerült elfogni. Néhány héttel ezelőtt három vasutas véletlenül elfogta Bozsákovicsot az alekszandrovói szállások között, de a veszedelmes gonosztevő, leítve egyik klsérőjét, emenekült. Ettől kezdve, noha egész Szubotica környékét átkutatták, Bozsákovicsnak nyoma veszett.

A detektívek azonban ezután is figyelték a rabló feleségét és észrevették, hogy az asszony időnként csomaggal a kezében eltávozott hazulról. November 27-ikén dr. Momirovics Veljko főkapitányhelyettes vezetésével detektívek mentek ki Topolára, ahová a nyomok vezettek, de eredménytelenül tértek vissza. Bozsákovics megsejtette, hogy nyo-

mában vannak, ezért elhagyta rejtekhelyét. A szubotica rendőrség felkérésére a topolai csendőrség vette át a nyomozást, amely eredménnyel járt. Pénteken reggel jelentették a csendőröknek, hogy Bozsákovics egy közeli szálláson rejtőzik. Azonnal csendőrsapat ment ki a jelzett helyre és péntek reggel

leves puskaharc után megsebesítették a revolverrel védekező rablógyilkost, akit így sikerült elfogni.

A csendőrség a történetekről jelentést tett a szubotica ügyészségnek és csendőrségnek. Pénteken délben dr. Csulinovics Ferdó államügyész, Sztojanovics Padován vizsgálóbíró, dr. Barta Antal törvényszéki orvos és dr. Momirovics Veljko főkapitányhelyettes kiutaztak Topolára, hogy a súlyosan sebesült rablót kihallgassák.

A rendőrség és az orvos intézkedésére Bozsákovicsot erős rendőri fedezettel péntek este autón a szubotica kórházba szállították. A kórházban rendőrök vették át a sebesült gyilkost, aki a kórházban is rendőri felügyelet alatt marad felgyógyulásáig.

Bozsákovics elfogása rendkívül izgalmas körülmények között történt. Pénteken reggel egy szállási ember

jelentette a topolai állomáson posztoló rendőrnek, hogy Bozsákovics egy a csantaviri országuton levő tanyán rejtőzködik. A rendőr rögtön értesítette a csendőrséget, ahonnan tíz csendőr kocsin elindult a jelzett hely felé. A tanya teljesen magánosan áll és a csendőrök rajonálba fejlődve közeledtek az épület felé. Közelebb érve látták, hogy az egyik aító tárva-nyitva van. Alig voltak ötven-száz lépésre a tanyától, amikor

eldördült egy lövés.

A lövöldöző nem látszott, de a csendőrök megállapították, hogy a lövés a nyitott aiton keresztül történt. Újból indultak, de az aító nem lehetett megközelíteni, mert uiból revolverdörrenés hallatszott.

Erre a csendőrök sortűzet adtak le. Pillanatra csend lett, de alig indultak meg a csendőrök, amikor

Bozsákovics harmadszor is elsütötte fegyverét.

Egyik csendőr kis kerülővel az aítóhoz kuszott és villámgyorsan beugrott a szobába. A rablógyilkos az ágy alatt rejtőzködött és ontan tüzelt a csendőrökre.

A csendőr felugrott az ágyra és a szalmazsákon keresztül négyszer csiütötte fegyverét.

Borzalmas sikoltás hallatszott az ágy alól és mikor a csendőrök benyomultak a szobába, Bozsákovics vérben fetrengve feküdt a földön, kezében görcsösen szorongatva egy revolvert.

A csendőrpuska golyói négy helyen furódtak a gonosztevő testébe.

Egy golyó a felső jobbkarján hatolt be és eltörte a karcsont. Egy golyó a lábát furta át. Kettő pedig csuklójába, illetve a vállába hatolt.

Bozsákovicsot a rendőrségre vitték, ahová nemsokára beszállították Brindza Erzsébet nevű kedvesét is, akinél a rablógyilkos lakott. Bozsákovicsot délután kihallgatták és utána Szubotica szállították.

Ha a cigány pénzt talál

„Csak a miliomosnak szabad bankót találni, a szegény cigányt ezért is becsukják“

A szubotica törvényszéken pénteken tárgyalta Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa, Kovács Antal és Gibics Iván bűnügyét, akik közül az első zsebmetszéssel van vádolva, Gibics pedig azzal, hogy mint bűnsegéd kibicelt a zsebmetszéseknél. A vád szerint Kovács Antal — aki most tölti ki a szubotica ügyészség fogházában zsebmetszésért kiszabott két évi börtönbüntetését — 1925. évi április 4-én Priglevicszveti-Iván vasuti állomáson, egy harmadosztályva vasuti kocsiban kilopott Kurucz Erzsébet zsebéből 650 dinár készpénzt. Vádottársai, Gibics látta, amikor Kovács a pénzt elemelte s ezért 300 dinárt követelt és kapott.

A pénteki tárgyaláson Kovács Antal ártatlannak mondta magát. A 650 dinár nem lopta, hanem a vasuti kocsi folyosóján, közel a kiharati aitonál, a padlón találta.

— Van akinek milliói vannak — mondta siránkozó hangon — annak szabad pénzt találni, de szegény cigánynak nem. Azt hiszem, hogy a pénzt meg kellett feleznie Gibicsel. Pár perccel azután, hogy megosztottak a talált pénzen, rendőr szállott fel a vonatra a károsult asszonnyal és letartóztatták. A pénzt elvették tőlük.

Gibics másrendű vádlott azt adta elő, hogy ő látta, amikor Kovács a pénzt a padlóról felemelte Erre Kovács adott neki 300 dinárt.

Kurucz Erzsébet károsult elmondotta, hogy amikor Szveti-Ivánon leszállt a vasuti kocsiából, mindkét kezében csomag volt. Az aitonál állott a két vádlott, akik igen gyanusan viselkedtek. Amikor mellettük elhaladt, érezte, hogy az egyik a kezével a köténye alá nyúlt, ahol egy nyitott zseb volt, benne hatszázötven dinárral. Alig hogy leszállott, letette a kezében tartott csomagokat és nézte, hogy meg van-e a pénze. Az egész hiányzott. Rögtön szólt az állomáson szolgálatot teljesítő rendőrnek, akivel felszálltak a vonatra és a két embert, akik már akkor egy másik kocsiszakaszbán ültek, letartóztatták. A pénz náluk volt. Az ki van zárva, hogy a mely zsebből a pénz kiesett volna.

A bíróság még Pokorni Antun rendőrt hallgatta ki és ezután meghozta az ítéletet, mely szerint Kovácsot lopásért hat havi börtönrre, Gibicsot bűnrészességért tizenöt napi elzárásra ítélte.

Dr. Sztipics Károlyt választotta polgármesterré Szubotica város képviselőtestülete

Ötvenhárom főnyi többség negyvenöt ellenzéki szavazattal szemben — Az ellenzék kétségbevonta Manojlović Dusan elnöklési jogát — A demokraták és a Radics-párt követelésére választás útján, titkos szavazással fölötték be a polgármesteri állást — Bizottságot küldtek ki a tisztviselőkérdés rendezésére

Dr. Nagy Ödön és dr. Havas Emil magyarul szólaltak fel

Szubotica város történetében új fejezet kezdődik. A város választott képviselőtestülete pénteken megtartott közgyűlésén megválasztotta a város polgármesterét és ezzel véget ért az a korszak, amelyben kinevezett tisztviselők intézték a város ügyeit. Közel egy évtizedig tartott ez a rendszer, amely alatt nem egyszer kerültek olyan tisztviselők a városi ügyosztályok élére, akiknek semmi más közösségük nem volt ezzel a várossal, a város lakosságának érdekeivel, mint az, hogy a kormány véletlenül éppen ide nevezte ki őket. Ez alatt az idő alatt komoly alkotó munka nem is folytatható a szuboticei városban és a tennivalók kétségtelenül nagyon megsokasodtak. Az új érának, amely most kezdődik, a munka korszakának kell lennie. A város polgárai a maguk kebeléből választották meg Szubotica város autonómiájának első polgármesterét, akinek személye a város minden polgára előtt nemzetiségi különbség nélkül garancia arra, hogy az önkormányzat valóban a város fejlődésének érdekeit fogja szolgálni.

A közgyűlés

A képviselőtestület pénteki közgyűlését nagy érdeklődés előzte meg. Köz tudomásává vált, hogy a közgyűlésen megválasztják a szuboticei polgármestert is. Jól tíz óra előtt már nagyszámú városi képviselő tartózkodott a közgyűlési teremben. A karzatok zsúfolásig megteltek érdeklődőkkel és a hangulat igen élénk volt. Tíz órakor már az összes képviselő jelen voltak. A jobboldalon a radikális, független demokrata és magyar párti képviselők ültek, míg a baloldalon foglaltak helyet a többi pártok tagjai. Többen megjegyzéseket is tettek a vajdasági néppártra, amely a baloldalon helyezkedett el, bár tudvalevőleg a többséghez tartozik.

Vihar a főispán elnöklése körül

A közgyűlést pontban tíz órakor nyitotta meg Manojlović Dusan Szubotica város főispánja. Napirend előtt dr. Dimitrijević Dragomir ügyvéd, a demokrata párt vezére szólalt fel. Dr. Dimitrijević Dragomir hangoztatta, hogy Szubotica város főispánjának nincs joga elnökölni a képviselőtestület ülésén.

mert a törvény szerint Szubotica város a bácskai tartomány köztelékébe tartozik és

csakis a tartományi főispánnak van joga a szuboticei képviselőtestület ülésén elnökölni.

— A törvényhozó, amikor a tartományi beosztásról szóló törvényt meghozta és amikor Szuboticiát éppen úgy, mint Noviszadot, vagy Szombort a bácskai tartományba utalta, bizonyára gondolt is erre. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Zagreb, sőt Beograd, az ország fővárosa is a tartomány alkotó része és e városok is a tartományi főispánság alá tartoznak, mindezek alapján kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy a törvényhozásnak nem voltak különös szándékai Szuboticiával és ami a fővárosra vonatkozik, vonatkozik a mi városunkra is. Az alkotmány 59. szakasza ezt pontosan előírja.

— Ez, amit itt csinálnak, a törvény nyilvános letiprása. A főispánt különben a miniszterelnök felterjesztésére Öfelsége a király nevezi ki. Manojlović Dusan főispánt nem a király, hanem a belügyminiszter nevezte ki. Ezért formai okoknál fogva sem elnökölni az ülésen. Félreértések elkerülése végett kijelentem, hogy beszédem egyáltalán nem Manojlović főispán ur személyére vonatkozik, akit mindenki tisztel és becsül Szuboticián, hanem a forma miatt a törvény, és az alkotmány szellemében

kérdezem: Van-e joga a szuboticei városi főispánnak elnökölni az ülésen?

— Van. Persze, hogy van — kiáltják kórusban a radikálisok.

— Nincs — zúgnak a demokraták.

— Véleményem szerint ez a képviselőtestület törvényellenesen alakult meg és a mai napirendet meg kell semmisíteni. A bácskai főispán helyett csak az ő jogi referense elnökölni a képviselőtestület ülésén, Manojlović ur viszont nem a tartományi főispán jogi referense.

Dimitrijević Dragomir dr. ezután a közgyűlés feszült figyelmére mellett a következő indítványt teszi:

— A közgyűlés érvénytelenítse a mai napirend második pontját és két héten belül hívjon össze új közgyűlést, amelyre hívják meg Lukics Predrag dr. tartományi főispánt is, hogy törvényes jogát gyakorolhassa.

Ivković-Ivanković Imre dr. a horvát parasztpárt vezére pártja nevében kijelentette, hogy csatlakozik az indítványhoz, mert az teljesen helyénvaló és törvényes. Elmondotta, hogy a törvény csak tartományi főispánokat ismer. Mivel az ország tartományi beosztásáról szóló törvény világosan kimondja, hogy Szubotica is a tartományhoz tartozik, kétségtelen, hogy a városi közgyűlésen csak a tartományi főispánnak van joga elnökölni.

Az első magyar felszólalás

Ezután dr. Nagy Ödön magyarpárti képviselő szólalt fel magyar nyelven. A magyar szó hallatára az ellenzéknek halk moraj vonul végig. Mindenki attól tartott, hogy kitör a vihar, amikor dr. Sztipics Károly polgármester odaszólt dr. Nagy Ödönnek:

— Csak tessék folytatni.

— Én is a paragrafusokra hivatkozom — mondotta Nagy dr. — Az érvényben levő 1886. törvény 45. fejezetének 56. paragrafusa és a városi szervezési szabályrendelet hetedik szakasza alapján a törvényhatóság élén a főispán áll, akit a miniszterelnök felterjesztésére a király nevez ki.

— Ugy van — liallatszik az ellenzék oldaláról.

Ivanković dr.: Maga nem értett meg bennünket az imént! Mi is ugyanazt mondjuk.

Nagy Ödön dr.: Nekünk örülni kellene...

Dimitrijević dr.: Ugyan miért?

Nagy dr.: ...örülni kellene, hogy ilyen puritán főispánunk van, aki a városban mestereztette a rendet és a törvényhatóságot.

Ivanković dr.: Nem a főispán személyéről van szó.

Dimitrijević dr.: Nincs törvényes alapja, hogy ő elnököljön.

Nagy Ödön dr.: Nekünk azt az álláspontot kell képviselni, hogy igenis

a szuboticei főispánnak joga van elnökölni Szubotica város közgyűlésén.

Lendvai József: A cionista kongresszuson is Lukics Predrag képviselte a kormányt.

Kókai Antal: Meg vagyunk elégedve a főispán ural.

Nagy dr.: A közgyűlésnek nincs joga vitálni ezt a kérdést. Ez az országos politikához tartozik.

Lendvai: Nem áll. Ez az ön egyéni nézete.

Óriási lármá keletkezett ekkor. Mindenkinek beszélni akart. A képviselők kibájták és a főispán erőlyesen csöngött.

Dimitrijević dr.: Az alkotmány?

Nagy dr.: Hogy nekem teljesen igazam van, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a bácskai főispán nem jelent meg a közgyűlésen.

Lendvai: Azért, mert nem értesítették.

Nagy Ödön dr. végül azt indítványozta, hogy a javaslat felett térjenek napirendre.

Matković Tamás, a vajdasági parasztpárt egyetlen tagja a következő szónok.

— Mi ezt úgy sem intézhetjük el magunk között — mondotta. — Azon cso-

dálkozom, hogy 1924. óta miért nem került ez a kérdés napirendre.

Az ellenzék kórusban kiáltotta: Azért, mert eddig komaszár uralom volt.

A korzó

unalmassá válik

Önnnek

ha otthon van tőlünk jó

rádiója

KONRATH D. D.

SUBOTICA

Fülsiketítő zajban folytatta Matković beszédét, de senki sem értette, mit mond. A főispán állandóan csöngött és a zaj csak akkor csillapult, amikor Matković Tamás leült.

Havas Emil dr. emelkedett ezután szólásra és szavait feszült figyelemmel kísérték.

Uraim! A javaslatához a szervezési szabályrendelet értelmében mindkét részről három-három tag szólhat fel. Önök hiába kiabálnak, követelődzenek, ugysem szólhatnak fel, mert én vagyok a harmadik szónok. Kérem a tisztelt többség oldalt, hogy szenvedélytől mentesen hallgassanak meg. Kénytelen vagyok

Nagy Ödön dr. szavaira reflektálni, mert mint kiderült, nem értették meg az indítványt. Teljesen igaz van abban, hogy ez a kérdés nem lehet vita tárgya. Mi ebben természetesen nem hozhatunk határozatot. Nem is azért szólaltunk fel. Mi csak azt indítványoztuk, hogy ezt vegyék le a napirendről. A többi csak indoklás volt. Előre kell bocsájtanom, hogy nem Manojlović Dusan főispán ur személyéről van szó, nem arról az emberről, akit a városban nemcsak tisztel mindenki, hanem szeret is. Amikor azonban az alkotmány és a törvények betartásáról van szó, akkor eltörpülnek a személyes szimpátiák, a szeretet és a tisztelt. Végre megkaptuk önkormányzatunkat és kell, hogy az alkotmányosság és törvényesség alapján rendezkedjünk be. Hogy boldogok vagyunk, hogy ilyen főispánunk van, az kétségtelen. Ha arról lesz szó, hogy Szubotica várost vegyék ki a tartomány

A korzó

unalmassá válik

Önnnek

ha otthon van tőlünk jó

rádiója

KONRATH D. D.

SUBOTICA

hatásköréből, akkor megbizonyára mindnyájan együtt leszünk. Most azonban nem erről van szó. Arról van szó, hogy a főispánnak joga van-e elnökölni, vagy nincsen?

Manojlović főispán szólalt fel ezután és kijelentette, hogy ezt a kérdést más uton is le lehetett volna tárgyalni. Főleges a közgyűlésben vitatkozni arról, hogy a szuboticei főispán kinevezése törvényes és szabályszerű-e, vagy nem.

Ispánovics Mátyás, a horvát parasztpárt nevében írást nyújtott át a főispánnak, amelyben névszerinti szavazást kér.

Rajics Balázs beszéde

A főispán közben Rajics Balásznak adott szót, aki fejtes csöndben kezdte el beszédét. Kifejtette, hogy nem kell a szerzett jogokat olyan könnyen eldobni. Az a kérdés merült fel, hogy melyik törvényt kívánjuk alkalmazni. Az irányadó az, hogy melyik törvény biztosít több jogot a városnak. Ha a régi törvény alapján cselekszünk, akkor szabad királyi város maradunk, ha a mi törvényünket alkalmazzuk, akkor kimondtuk a halálos ítéletet Szubotica szabad királyi város jellege felett. Tudni kell azt, hogy ma még mindig átmeneti időkben élünk, mert nincs egységes törvényhozásunk. Ha tehát azt akarjuk, hogy megőrizzük szerzett jogainkat, hogy városunk ne legyen lefokozva, akkor a régi törvényt kell figyelembe venni. A kormány — mondotta Rajics Balázs — amelyet nem tudom, hogy tisztelik-e, vagy sem (nagy derűtlenség), bizonyára jóvá fogja hagyni a mi határozatunkat. Vagy az új törvény előtt hajolunk meg meg és akkor: Zbogom Szubotica, vagy a régi magyar törvényeket fogadjuk el és akkor meg vannak mentve a város

szerezett jogai. Ezt a mai helyzetet a magam részéről legálisan ismerem el.

Manojlović Dusan főispán névszerinti szavazást rendelt el. A szavazás eredménye:

Dimitrijević Dragomir dr. indítványára szavaztak harmincheten, az indítvány ellen ötvenegyen.

A főispán ezután rátért a napirendre és megeskette azokat a városatyákat, akik a multkori közgyűlésről távol voltak.

Vukics Ferenc dr. főjegyző felolvasta Vuković József Gyidónak, a Neven szerkesztőjének a levelét, aki bejelentette, hogy mandátumáról lemond, mert sajtóvétség miatt most a büntetését tölti és nem vehet részt a képviselőtestület munkájában. A lemondás folytán Csóvić Jasa földbirtokos fog bekerülni a közgyűlésbe. Ivanković Imre dr. kérte, hogy Csóvićstől, aki jelen van, vegyék ki az esküt. Sztipics Károly dr. polgármester ezt ellenzi, mert hivatalosan nincs tudomása arról, hogy ki a listán a tizenhetedik jelölt.

Vita a tisztviselőkérdésről

A közgyűlés minden szünet nélkül tért át a napirend második pontjának a tárgyalására. A főispán ismertette a napirend második pontját. Vojnics-Tomics István dr. volt az első felszólaló, aki rámutatott arra, hogy a városi tanácsnak nincs konkrét javaslata a tisztviselő tekintetében, mint ahogyan azt a vajdasági községi választásokról szóló törvény előírja. Szerinte nem lehet a tisztviselői kérdést úgy elintézni, hogy az egyik tisztviselői állásban megerősítjük a jelenlegi hivatalnokot és a másikra választásokat írunk ki. A közgyűlésnek általános határozatot kell hozni ebben az ügyben.

Vukics Ferenc főjegyző ezután felolvasta Jurics Márkó képviselő indítványát, amit hatvan két városatyá aláírásával december 2-ikán terjesztett be. Az

indítvány arról szól, hogy

a városi képviselőtestület ne írjon ki pályázatot a polgármesteri állásra, hanem dr. Sztipics Károly polgármestert erősítse meg állásában.

Manojlović Dusan főispán indítványozta, hogy a javaslatot a közgyűlés tegye magáévá, annál is inkább, mert azt már hatvanegyen aláírták.

Ivanković Imre dr. a szabályrendeletre hivatkozva szót kért. Kifejtette, hogy a törvényes rendelkezések értelmében a tanácsnak minden a napirenden szereplő pontban saját javaslattal kell bírnia. A napirendből azonban nem tűnik ki, hogy a városi tanácsnak van javaslata. A közgyűlés nem fogadhatja el Jurics Márkó indítványát. A tanácsnak kell először javaslatot tenni. Indítvá-

nyozta, hogy az összes állásokra irjanak ki pályázatot.

Malagurszki Fábán dr. Ivandékics dr. Indítványa ellen szólalt fel. A tisztviselők legnagyobb része nyugdíjképes, akiket nem lehet felmenteni. Már most is túlnagy a nyugdíjak összege, nem kevesebb, mint körülbelül ötmillió dinár évente.

Malagurszki Fábán dr. felszólalását sürű közbeküldésekkel zavarta az ellenzék.

Ivandékics dr.: Tudom, hogy két hét múlva otthagyd a radikálisokat és az

én pártomba lépsz. De nem baj beszél csak.

Malagurszki dr.: Majd meglátjuk. **Malagurszki dr.** végül azt indítványozta, hogy a városi tanács a jövő közgyűlésre állítsa össze azoknak a tisztviselőknél a névsorát, akiket megerősítenek állásukban és tegyen konkrét javaslatot.

Amikor Malagurszki dr. a polgármestert említette, Lendvai így szólt:

— **Ki az? Ki a polgármester?**
— **Hol él maga, a Marson?** — kiáltották feléje a radikálisok.

Kitör a vihar

Ispanovics Mátyás a horvát parasztpárt nevében írásban titkos választást kért. Ugyanakkor felszólalt Manojlovics Dusán főispán is és

dr. Sztipics Károly jelentlegi polgármestert megválasztottnak nyilvánította. Az ellenzék teljes erővel tiltakozott ez ellen. A demokraták a padokat verték.

— **Nem fogadjuk el** — kiáltotta körülből az ellenzék.

Dimitrijević dr.: Nem hiszünk az aláírásokban. Tessék titkos szavazást elrendelni.

Lendvai: Azokat Jorgovics írta alá. **Dimitrijević:** Gyerünk a titkos szavazással.

Ivandékics dr.: Mit félnek tőle. Ugy is megválasztják.

Havas Emil dr.: Majd meglátjuk, hogy hányan szavaznak abból a hatvanhatból.

A radikálisok: Nem választunk. Mi már választottunk.

Ivandékics: Ez erőszakoskodás.

A főispán erősen csemetett és csak akkor állt helyre a rend, amikor

a főispán bejelentette, hogy titkos szavazást rendel el.

A titkos szavazás eredménye az volt, hogy

Jurics Márkó indítványa ötvenhárom szavazatot kapott, míg az ellenzéki indítványra negyvenöt szavaztak.

A választások eredményeként **dr. Sztipics Károly** lett Szubotica város választott polgármestere.

Dimitrijević dr.: Na végre, nagy nehezen. És hol vannak a többi aláírások tulajdonosai.

Manojlovics Dusán főispán felhívta ezután a polgármestert, hogy tegye le az esküt. Az ellenzék zajosán tiltakozott ez ellen, hogy a polgármester a határozat jogerőre emelkedéséig letelje az esküt. A többség azonban nagy lelkesedéssel és elszántsággal fogadta a polgármestert, aki a főispáni szobából jött ki a közgyűlési terembe és **Manojlovics Dusán** főispán kezébe letette az esküt.

A polgármester székfoglalója

Az esküvet követően Sztipics Károly dr. polgármester emelkedett szólásra és a következő beszédet tartotta.

Főispán Ur! Tisztelt Közgyűlés! Köszönöm mindazok bizalmát, akik szavazataikkal megválasztottak Szubotica város polgármesterévé.

Ezzel ma megkezdődik Szubotican az alkotmányos közigazgatási élet.

En minden igyekezettel és tudásommal azon leszek, hogy a város polgárságának érdekeit megvédjem és jólétét elősegítsem. Ehhez természetesen a közgyűlés támogatása kell s felhívom azokat a képviselőket, akik bizalmukkal kitüntettek, hogy ebben a munkámban támogassanak. A többi képviselő urat kérem, hogy szűfő és objektív kritikáikkal szintén segítségemre legyenek, hogy a város jobb és szebb jövőjét megalapozhassam.

Minden reális, progresszív terv meghallgatásra fog találni nálam.

Most nem adhatok részletes programot, mert először a városban át fogom tanulmányozni azokat az osztályokat és azokat a problémákat, melyek a várost érdeklik. A legközelebbi közgyűlésen konkrét javaslatot fogok tenni a tisztviselői kérdés rendezésére. Azonban ezt a munkát sem akarom egyedül csinálni és kérem a közgyűlést, küldjön ki bizottságot, amely elnökletem alatt javaslatot fog készíteni.

A közgyűlés ezután bizottságot küldött ki a tisztviselői kérdés rendezésére. A bizottság tagjai a következők: **dr. Vojnic-Tumics István, Lendvai József, Rajics Balázs, dr. Nagy Ödön, dr. Marčević Sándor, Rottmann Imre, Potter Mihály, Szivics Bogdán, Markovics Duika, dr. Evetovics Mátyás, Jovics Duja, dr. Malagurszki Fábán, dr. Szántó Gábor és Fiszer Gusztáv.**

A közgyűlést a főispán negyedgykor bekezesztette.

adják a városnak, amely már régebben úgy intézkedett, hogy a városháza első emeletén levő takarékpénztárt a mozi helyiségeiben helyezi el.

Lepedát Ilija, a városi takarékpénztár igazgatója munkatársunknak elmondotta, hogy a helyiséget lényegesen átalakították és valószínűleg május 1-én oda költözik a városi takarékpénztár, amelynek megnagyobbodott forgalma tágasabb és könnyebben megközelíthető helyiséget kíván. **Litka Sándor,** a Korzó mozi műszaki igazgatója elmondotta, hogy a rossz üzletmenet és a súlyos adóterhek miatt bontották fel a szerződési idő lejárt előtt a bérleti megállapodást. Legfájdalmasabb az, hogy a Korzó mozi nagyszámú személyzete a tél idején állás és kenyér nélkül marad.

Január 16-ikán már köművesek bontják szét a páholyokat, hogy helyet csináljanak a pénzeszközöknek, amelyek bevonulnak a mozi nézőterére, ahol tíz év alatt sok millió méter film pergett le.

Üres ládák

különböző méretben
állandóan kaphatók

Konrath D. D. Subotica
Pálčeva ul. 1. Telefon 6-23

Január 15-ikén bezírják a szubotici Korzó-Mozit

A Városi Takarékpénztár költözködik be a helyiségbe

Január 15-ikén tíz évi működés után bezírják a szubotici Korzó mozi és ezzel Szubotica ismét egy szórakozóhelyül lesz szegényebb. A mozi megszűnésének oka egyrészt az, hogy a közönség érdeklődése a rossz gazdasági viszonyok miatt a minimumra süllyedt, másrészt a város és a Korzó mozi közötti bérleti szerződés a közeljövőben lejár és a helyiséget a város veszi át a Városi Takarékpénztár céljaira.

A Korzó mozi 1917-ben **Braun Henrik** és **dr. Fenyves Ferenc** alapították és az akkor üresen álló Taussig-féle divatruház városháza épületben levő helyiségeit alakították át a mozi céljaira. A Korzó mozi volt Szubotica első modern berendezésű, páholyos mozgóképszínháza. A bemutató előadás 1917. szeptember 1-én volt és **Drasche Lázár Alfréd Tűzpróba** című regénye után készült filmet mutatták be. Ez volt az első film, amely a moziban lepergett. A forradalom idején a mozi berendezésének egy részét összerombolták. A Korzó moziban rendezték meg első és egyetlen matinéjukat a dadaisták. A mozi kisebb részvénytársasággá alakult át és így működött egész az utolsó időkig.

A mozi igazgatósága és a város között fennálló bérleti szerződés egy év múlva jár le, de kölcsönös megegyezés alapján a mozi már január 15-ikén át

Egyévi börtönre szállították le Wertheim Rezső büntetését

Szombaton szabadlábra helyezték a noviszadi családi dráma vádlóját — Dr. Nikolics Richárd főügyész tartalmas beszédben ostromozta a társadalmi visszasságokat — A felelősségi bíróság ítélete jözerő:

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság dr. Gyurgyev Boskó tanácsa pénteken tárgyalta Wertheim Rezső noviszadi kereskedő, revolveres merénylőnek büntetését. Wertheim Rezső, aki tekintélyes noviszadi család tagja, a múlt év karácsony estéjén kétszer rálőtt feleségére, majd a fegyvert maga ellen fordította és a harmadik golyót a mellébe röpítette.

A karácsonyi véres szenzáció nemcsak Noviszadon, de az egész Vajdaságban nagy feltűnést keltett, mert a Wertheim-családot, mint Noviszad egyik legregibb patricius családját széles körben ismerték. A fiatal Wertheim egzaltált lelki megrongált idegzetű és kalandos természetű fiatalember volt, de a háború után ugylátszott, hogy megkomolyodott, megnősült és fiatal feleségével egy ideig zavartalan boldogságban élt. Gyermekeik is születtek, akit mindketten nagyon szerettek. A boldogság azonban nem tartott sokáig. A fiatal Wertheim tönkrement és felesége elköltözött tőle. A férfi mindent elkövetett, hogy visszatérésre bírja feleségét, az asszony azonban tudni sem akart erről. Wertheim emiatt karácsonykor Szubotican öngyilkosságot kísérelt meg, de ez nem sikerült, anyja hazavitte Noviszadra, ahol másnap újból felkereste feleségét, hogy visszatérésre bírja. Elment az asszonyhoz, könyörgött, kérlette, de az tudni sem akart róla és kutasította, erre Wertheim Rezső a revolveréhez kapott, az asszonyra sütötte és amikor a feleséget a földön véresen fekvő látta, a fegyvert maga ellen fordította.

A noviszadi törvényszék április harmincadikán szándékos emberölés kísérlete miatt vonta felelősségre Wertheimet és erős felindulásban elkövetett emberölés kísérletének büntetését és tiltott fegyverviselés miatt három évi börtönre és három évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen az elítelt védője, dr. Szekulics Milán és dr. Antonijevics Dusán államügyész felbevezést jelentettek be.

A felbevezések folytatásán került a bűnügy pénteken a felelősségi bíróság elé, amelynek büntető tanácsa dr. Gyurgyev Boskó elnökből, Radulovics Miloje és dr. Katurics Jován szavazóbírákból állott. A közvérdát dr. Nikolics Richárd főállamügyész helyettes, a védelmet pedig dr. Szekulics Milán látta el.

Radulovics Miloje bíró, a bűnügy előadója ismertette az elsőfokú ítéletet, amelynek megtörténte után, minden újbóli kihallgatást mellőzve az elnök a főállamügyész helyettes vádbeszédének elmondására szólította fel.

Dr. Nikolics Richárd, főállamügyész helyettes, az ügyészi kar egyik legértékesebb reprezentánsa, hatalmas szenzációként ható beszédében tett tanúságot arról, hogy az ügyésznek nemcsak a terhelő körülményeket kell kutatni, hanem az ügyészi hivatás elsősorban az igazság kiderítése.

— Figyelmeztetni kívánom — mondtotta dr. Nikolics — a felelősségi bíróságot, hogy ezt a bűnügyet lehetőleg minden oldalról vizsgálja meg, mert azon a véleményem vagyok, hogy az elsőfokú bíróság ezt elmulasztotta és a büntetés indító okait nem világította meg kellőleg. Kétféle lehetőséggel kell ebben a bűnügyben számolni: a vádlott vagy valóságos emberi szörny, aki véres cselekedetét előre megfontolt terv szerint tudatosan hajtotta végre, vagy ez a valószínűbb, az események egész láncolatának lett áldozata, amely események akaratan kívül zudultak rá és amelyek egy asszonyban koncentrációkat.

— Nem az a feladata az államügyésznek, hogy a vádlottban minden körülmények között a gyilkost lássa és kutasza, hanem az ügyészi feladat azt is kötelezővé teszi, hogy a való igazságot kell keresni és a vádbeszéd ezen igazságokon és nem pusztán vádakon kell, hogy felépüljön. Az adott esetben, el kell ismerni, hogy ennek a tragédiának ártalmatlan áldozata: a vádlott felesége, nem a női nemnek az a képviselője, aki a törvény szigorú elégtételadására rászolgált. Ellenkezőleg, a törvényszéki főtárgyaláson tanusított felháborító, nemkülönben a magánéletben tanusított cinikus viselkedése bizonyítéka annak hogy ez a nő a modern hiperkultura cinikus képviselője. Itt is beigazodott amit Schiller mondott: „Az asszonyok hiánycikké válhatnak.” Ezzel szemben a

vádlott előlete bizonyítja, hogy a tett elkövetése előtti időben, jó férfi és jó családapa volt és valószínű, hogy szenvedély áldozata lett. **Jogában áll a felelősségi bíróságnak választani: emberi szörnynek tekinti-e a vádlót és akkor büntesse a törvényben megengedett legszigorúbb büntetéssel, hanem akkor hozza meg azt az ítéletet, amely az adott esetben az igazságnak legjobban megfelel.**

Dr. Nikolics Richárd beszéde látható mély hatást gyakorolt egy bíróságra, mint a védőre és vádlóra, nemkülönben a termet zsufolásig megtöltő, nagyrészt jogászokból álló hallgatóságra.

Feszült figyelem között állott fel dr. Szekulics Milán védő, akinek hangján is meglátszott a megindultság, amikor az elismerés, a megbecsülés, a tisztelet zászlaját meghajította az ügyészi kar magasló képviselője előtt, akinek meleg szavakban mondott köszönetet emberi beszédéért.

— Ez az asszony nem érdemel sem erkölcsi, sem törvényes elégtételt és a vádlottat tette miatt, csak azért lehetne megbüntetni, mert megsértette a fennálló jogrendet. De a pszichológiai szempontok, amelyek cselekedetében vezették a vádlottat, mind amellet szólalnak, hogy tette erős felindulásban követte el. Családjá a legregibb patricius család Noviszadon, a fiu maga előkelő cég főnöke és mint gazdag kereskedő, szerelmes lesz egy szegény lányba, akit feleségül vesz. Az asszonyt elhalmozza a szeretet, a figyelem minden túlzott jelével, de amikor az általános gazdasági válság a vádlott cégét is összeroppantotta, az asszony a férjét az uccára kergeti, mint a kutyát. Nagy lelki meghasonlás közt éli napjait, akárhol is van, ir az asszonynak, könyörög, hogy térjen vissza, de az asszony cinikus és hajthatatlan marad. Amikor karácsonykor újabb engesztelésre az asszony elé járult, az kategórikusan rákiáltott: mars ki! Ekkor, mint-ha vér borította volná el a szemét, szinte öntudatlan állapotba került, előkapta revolverét, amelyet állandóan magánál hordott és elsütötte, de amikor feleségét vérző fejével látta, a harmadik golyót a saját mellébe küldötte. Megrongált idegzetének kirobbanása volt ez a cselekedet. Orvosai szerint állandóan affektusban volt. Ezeket az enyhítő körülményeket kéri mérlegelni, mert az asszony tönkre tette nyugalmát, családi életét, jövőjét. A legenyhébb ítéletet kéri.

A bíróság a nagyhatású védőbeszéd után visszavonult tanácskozásra és rövid idő múlva újból megjelent a teremben és dr. Gyurgyev Boskó elnök általános feszült figyelem között hirdette ki az ítéletet, amely megváltoztatja az elsőfokú bíróság ítéletét és a vádlottat egy évi börtönre itéli, amelybe a vizsgálati fogságot beszámítja. Az ítélet indokolása szerint a vádlott tettét nem előre megfontolt szándékkal követte el, azzal a szándékkal ment el karácsonykor a feleségéhez, hogy kibéküljön és visszatérésre bírja, de az események felborították lelki nyugalmát és ekkor nyult a fegyverhez. Enyhítő körülménynek vette a bíróság, hogy családos ember.

A termet zsufolásig megtöltő hallgatóság az ítélethirdetés után megjenezte a bíróságot, majd dr. Nikolics Richárd főállamügyész bejelentette, hogy megnyugszik az ítéletben.

Wertheim Rezsőt a szuronyos fegyőr kikísérte. A folyosón folytatódott a tüntetés, a hallgatóság éljenezte a bíróságot, az ügyészt és a védőt. Egyszerre egy idősebb uriaszony tört magának utat a tömegen: a vádlott édesanyja alétan borult a fia nyakába...

Wertheim Rezsőt, minthogy büntetésének több mint háromnegyed részét kiöltötte, a szombati napon szabadlábra helyezik.

Mayor József

Mesze földön, mesze ájon csak a vrbászi

GAYER BUTOR

dizsérátót hallo n 7292

Látogassa meg az első zagrebi karácsonyi vásárt

ahol jól és olcsón, rendkívül kedvező feltételek mellett vásárolhat nagy és kicsinyben

50 százalék menetdíjkezdmény az SHS vasutakon

1927 december 12-től december 24-én éjjelig bezárólag

Vásárlásokról kaphatók a zagrebi pályaudvaron, továbbá a Putnik irodában, Jelačićev trg 6. sz. alatt drbkint 6 din.

Egész Erdélyben zavargásokat rendeztek a román diákok

A Nagyváradról távozó diákok Temesváron, Brassóban és Bánffyhunyadon romboltak. Hatórási rémuralom Kolozsvárott — A diákok lerombolták a kolozsvári üzleteket és a zsidótemplomokat — Bukarestben a megérkező diákok közül huszonnégyet letartóztattak — Szentanu elbeszélése Nagyvárad rémnapijairól — Az erdélyi események foglalkoztatták a román kamarát és a magyar felsőházat

Román felfogás szerint a magyarok felelősek a Nagyváradon törtétekért

Nagyvárad rémnapijairól három napon keresztül csak a menekültek hézagosa elbeszéléseiből értesült a világ. Most azonban már hitelesebb hírek érkeznek úgy Nagyváradról, mint Erdély többi városából és ezekből meg lehet állapítani, hogy a nagyváradi események megismétlődtek Bánffyhunyadon, Kolozsváron és több más erdélyi városban is, ahol mindenütt borzalmas rombolást vittek véghez.

Nagyváradon sárba tiportak egy angol zászlót és megsebesítettek egy amerikai állampolgárt

Az újabb hiteles jelentésekből megállapítható, hogy a háromnapos dúlás az eddigi értesítésekkel szemben hétfőn délután robbant ki és keddi éjszaka érte el tetőpontját. A tüntető diákok rombolási dühe a nagyváradi angol Burbury szövetség kirakata előtt tört ki, ahol a diákkongresszus tiszteletére kitűzött román lobogó mellett az angol zászlót is kitűzték.

A diákok bezúrták a kirakat üvegét, letépték az angol zászlót és azt vad kiáltással a sárba tiporták.

Ezután kezdődött a kirakatok bezúzása végig a főuccán s azután a mellékúccán

A zsinagóga meggyalázása

Legnagyobb a kára a nagyváradi neológ hitközségnek, mert a diákok nemcsak a gyönyörű Cion-templomot pusztították el, de más zsinagógákat is összeromboltak és súlyosan megrongálták a zsidó illeumot is.

Ugyhogy az épület restaurálásának befejezéséig, tehát hosszabb ideig szünetelni fog a tanítás. Csütörtök reggel a Bémer-téren két Tórárt találtak, melyeket a Teleki-utcai zsinagógából raboltak el és gúnydalok kíséretében vitték a városon végig a diákok. A diákok más templomokban is feltörték a frigszekerényt, a tóra-

Weiszlovics életben van

A nagyváradi eseményekről elterjedt első hírek szerint Madas Jenő és Weiszlovics Emil belehaltak sérüléseikbe. Most már megállapítható, hogy ez a hír nem felelt meg a valóságnak:

Weiszlovics Emil életben van.

Weiszlovics balkezében revolverrel, jobbkezében pedig törrel fogadta a szállodájába behatoló diákokat, küzdelembe bocsátkozott a husángokkal rátámadó

Miniszteri bizottság tart vizsgálatot Nagyváradon

A nagyváradi rendőrprefektus és a megyei prefektus csütörtökön kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyet teljes nyugalomra int. Egyben a hatóság elrendelte, hogy azok az üzletek, amelyeknél nem történt rombolás, újból ki nyithatnak.

Igen nagy az elkeseredés a városban Nagyvárad magyarnevű román polgármestere, Egri Gergely ellen, mert hétfőn este, amint a zavargások már folytak,

a polgármester estélyt adott a diákkongresszuson résztvevő tanárok

A román hatóságok szigorúan ügyelnek ugyan arra, hogy a rémuralom napjairól most már kimerítőbb tudósításokat közlő erdélyi lapok ne kerüljenek külföldre, mégis az utasok egy részének sikerül ilyen lapokat átjuttatni a határon és ezeknek a tudósításoknak az utasok elbeszéléseivel való összeegyeztetéséből most már világos képet lehet alkotni az elmúlt napok komoly eseményeiről, melyek az egész Erdélyt izgalomban tartották.

és hozzávetőleges becslés szerint százötven embert vertek véresre.

Az angol zászló sárba tiprásával külföldön keltett kedvezőtlen hangulatot még csak növeli, hogy a nagyváradi zavargások közben

a diákok összeszurkálták Kellert Gottfrid amerikai hadseregbeli kapitányt, aki éppen Nagyváradon tartózkodott. Kellert kapitány az őt ért inzultusról távirati jelentést tett a bukaresti amerikai követségnek.

Erről a Romániára nézve igen kellemtelen incidensről beszámolnak az erdélyi lapok is.

tokercsek helyébe keresztet tettek, az ezüstszerelést pedig magukkal vitték,

majd a diszkrétül megfosztott pergamentekercseket eldobták, vagy elégették.

A kormány utasította a nagyváradi prefektust, hogy tegyen látogatást az összes zsidó hitközségi elnököknél és főrabbinál és fejezze ki legnagyobb sajnálkozását. A prefektus a sziguranca főnök kíséretében meg is jelent Kecskeméti főrabbinál és dr. Konrad Béla hitközségi elnöknél, majd Fuchs Benjamin orthodox főrabbihoz mentek, akit a szent könyvek előtt megtépett ruhákkal, zokogva a földön találtak.

fiatalemberekkel és két diákokat meg is sebesített. Weiszlovicsot a fején érték az ütések, melyek egyike tizenhat centiméteres csontrepedést okozott, melynek következtében belső agyvérzés támadt. Weiszlovicson koponyalékelést végeztek és intézkedtek, hogy Budapestről Winternitz professzor, a híres agy-specialista utazzék le a beteg ágyához.

és a diákok vezetőinek tiszteletére. Ezen az estélyen jelen volt a rendőrfőnök is, míg helyettesét az utcákon valóra hordta a diákság. Pénteken megérkezett Nagyváradra a kormány távirata, melyben közli, hogy Nagyváradra jön a belügyminiszterium, igazságügyminiszterium és hadügyminiszterium megbízottjaiból alakult bizottság, mely a Nagyváradon történt eseményeket meg fogja vizsgálni.

Megalakult már Nagyváradon a kárme-

gállapító bizottság is, amelynek elnökei Farkas István, a Kereskedelmi Csarnok elnöke és Perényi Perédy György, a

kisebbségi újságírószervezet vezetője lettek. A bizottság munkája több napig tart.

Diákszavargások Temesváron, Brassóban és Bánffyhunyadon

A diákszavargások kivizsgálására kiküldött miniszterközi bizottságnak előreláthatólag most már állandó lesz a munkája, mert a legújabb hírek szerint a kongresszusról hazatérő diákok Kolozsváron, Brassóban és Bánffyhunyadon is romboltak.

Az erdélyi és bánati vasutvonalakon fekvő helységeken, amelyeken a diákok keresztül utaztak, mindenütt irtózatossá vált. A diákok terrorisztikus magatartása Bánffyhunyadon okozta a legnagyobb rémületet. Itt hosszabb ideig állt a vonat, mire a diákok kiszálltak.

bevonultak Bánffyhunyadra, lerombolták az üzleteket és behatoltak a lakásokba is.

Igy például az állomás közelében lakó zsidó háziorvos lakását teljesen feldúlták.

A rémuralom órái Kolozsvárott

A kolozsvári magyarság roppant izgalommal értesült a nagyváradi eseményekről és az izgalmat még fokozta a hír, hogy a diákok egy része Kolozsváron keresztül igyekszik haza. A kereskedők küldöttségileg keresték fel Mihályi polgármestert, aki megígérte, hogy gondoskodni fog a rendről és kérésére a katonai parancsnokság el is rendelte, hogy katonaság várja a pályaudvaron a diákok különvonatát és csak a kolozsvári diákokat engedjék kiszállni. A diákok ennek ellenére a kordon áttörésével mégis bejutottak a városba, ahol mintegy kétezer diák teljesen összerombolta az üzleteket.

Először a Ferdinánd király-uton rombolták össze a zsidók üzleteit, majd a Széchenyi-téren meg a legkisebb elemi-szerüzleteket is feldúlták. A dúlás két

Ebben az időben érkezett be a bánffy-hunyadi állomásra a bukaresti expressz, mely csak egy percig állt az állomáson, de ez is elég volt arra, hogy a diákok felugorjanak a vonatra és amikor az expressz újból megindult, megrántották a vészfékeket, úgyhogy a vonat megállt.

Erre az összes diákok megrohanták az expressz kocsijait és súlyosan bántalmazták a zsidó és magyar utasokat.

Először a hálókocsit keresték fel és itt Izsák Sándor előkelő nagykereskedőt úgy megverték, hogy be kellett szállítani a bánffyhunyadi kórházba. Súlyos sérüléseket szenvedett dr. Fülöp Béla ügyvéd is, akit szintén kórházba szállítottak. Számos más utas is súlyosan megsebesült és a vonat összes ablakait bezúrták.

órán át tartott, amikor végre a teljes helyőrség kivonult az utcára és lépésről lépésre nyomta vissza a diákokat a pályaudvar felé.

Este nyolc órakor érték el a tüntetők a Ferdinánd-utcai zsidó templomot, ahova behatoltak, feltörték a szekrényeket és

templomi ornátust öltve magukkal vitték a tóratekerceket és imakönyveket, a templomból égő gyertyákkal távoztak.

Este kilenc órakor jelentették végre, hogy a tüntetés megszűnt, féltizkor pedig elmúlt a további veszedelem és a kolozsvári pályaudvarról kibogott előbb a bukaresti, majd a jassyi diákok különvonata. Hozzávetőleges becslés szerint a kár Kolozsvárott meghaladja a százmillió leit.

Bukarestben a magyarokat teszik felelőssé a törtétekért

Bukarestből jelentik: A nagyváradi kongresszusról hazaérkező diákok különvonatát a bukaresti pályaudvaron katonaság várta, amely valamennyi diákokot egy kaszárnyába kísérte és a katonaság illetékes szervei a zavargók ellen megindították a vizsgálatot.

Bratlanu Vintilla miniszterelnök és Duca belügyminiszter, Angelescu közoktatás és Popescu igazságügyi miniszter a bukaresti rendőrprefektus és a negyedik hadtest parancsnokának bevonásával csütörtökön este tanácskozásra ültek össze, melyről a következő hivatalos kommunikét adták ki:

»Nagyváradon teljesen helyreállt a rend. A vizsgálat folyamatosan van. A kongresszusról visszatrő diákok Kolozsváron is tüntetést rendeztek, miközben több kirakatot bezúrtak. Huszonnégy egyetemi hallgatót letartóztattak és közülük tizenhatot

haditörvényszék elé fognak állítani.

A félhivatalos Orient Radio az eseményekről a következő jelentést közli: »A kolozsvári zavargások ügyében megindított vizsgálat megállapította, hogy azokat idegen elemek idézték elő.

A különböző pártállású újságok részéről a helyszínen történt tudakozódás ugyan csak ezt állapította meg. Megerősítik azt a hírt, hogy

Nagyváradon hatvan letartóztatás történt. A letartóztatottak legnagyobb része nem diák.

Közismert agitátorokat tettenérés körülményei között tartóztattak le. Nyilván ezzel a jelenléssel van kapcsolatban a kolozsvári Keleti Újság-nak az a jelentése, hogy

a súlyosan sebesült Weiszlovics Emil csütörtökön állítólag betegágyán letartóztatták.

Ugyancsak az Orient Radio közlése a *Keresztény Román Diákok Uniójának* közleményét, melyben az Unió vezetője, *Popescu* Lorin azt állítja, hogy a nagyváradi diákkongresszust magyar agitáció zavarta meg.

A közlemény szerint *Popescu* nyugalomra intette a diákokat, de a nemzetellenes kihívó közbeköltések mindentalan megismétlődtek és ez provokálta a diákságot.

A román parlamentben párluzamot vontak a magyarországi és romániai diákszavargások közt

A nagyváradi zavargások ügye tárgyaloztatva a román kamarát is, amelynek csüörtök délutáni ülésén *Widmann* képviselő, a romániai zsidósövetség elnöke éleshangon beszédében ítélte el a történeteket, *Madgearu* parasztpárti képviselő pedig a

Brajanu kormány lemondását követelte a történetek miatt.

Ezután *Demetrescu* liberális képviselő interpellációt intézett a kormányhoz azoknak a kijelentéseknek ügyében, melyeket *Vass József* miniszterelnök-helyettes tett a magyar parlament legutóbbi ülésén. Az interpelláció rámutatott arra, hogy az az állam, amely a maga összes nemzetiségeit üldözte,

az az ország, melyet a háború óta a fehér terror és az antiszemitizmus zavargások jelleméznek és amelyet pénzhámsítók tettek híressé, leg-

Az erdélyi események a magyar felsőház előtt

A magyar felsőház pénteki ülésén foglalkozott a nagyváradi eseményekkel. *Tóth Károly* volt kolozsvári, jelenleg szegedi egyetemi tanár tette szóvá a sajnálatos eseményeket, amelyeket kemény szavakkal elítélt. Hangsúlyozta, hogy

a békeszerződésekben foglalt kisebbségi védelemért a békeszerződő hatalmak becsületükkel és egész hatalmukkal felelősek.

Ezért kérte a kormányt, vizsgálta meg és állapítsa meg pontosan a tényállást, szerezzen elégtételt a vérig sértett magyar nemzetnek és szerezzen garanciát arra, hogy ilyen atrocitások a jövőben ne történhessenek.

Vass József miniszterelnök-helyettes válaszában ismét azt hangoztatta, hogy amíg egészen biztos adatok nincsenek kezében addig a kormány nevében meg lehetős tartózkodóan kell nyilatkoznia ezekről az eseményekről és

a magyar állam képviselője nem szólhat bele egy szomszéd állam belügyeibe, hogy miképp örökölje saját állampolgárainak biztonságát és vagyona fölött.

De van egy másik szempont is — folytatta *Vass József* — a békeszerződésben magyar kisebbségek részére garantált jog az emberi jogoknak az a minimuma, amit minden művelt nép békeszerződés nélkül is megszokott adni azoknak, akik egy nagyobb nemzet kereteibe beilleszkedve élnek az illető ország határain belül. Rámutatott ezután arra, hogy

Vajdasági szemtanu az erdélyi fekete napokról

A *Bácsmegeyi Napló* munkatársának alkalma volt beszégetést folytatni egy vajdasági ügyvéddel, aki szemtanuja volt a nagyváradi eseményeknek. Informátorunk, aki Kolozsvárra akart utazni, de a zavargások miatt fele útról visszafordult, pénteken délelőt érkezett meg Temesváron át Szubotićra és izgalomban hővelkedő nti élményeiről a következőket mondotta el:

A kihalt város

Szerdán délelőt, amikor az ugynevezett rendszénálás a lapok szerint már befejeződött, érkeztem meg Nagyváradra. Ez a gyönyörű város siralmas látványt nyújtott. Az állomásról a város középpontjába vezető utvonalon minden üzlet zárva volt és valamennyi kirakat he van zuzva, de nem maradtak épen az ablakok és a kapuk üvegtáblái sem. Végül az egész utvonalon, lépésről-lépésre katonák állnak, akiknek ügylátszik, hogy az a parancsuk, ne engedjék át a diákokat a kordonon. A diákok azonban nem sokat törődnek ezzel, mert valamennyinek oly igazolványa van, amely megnyitja előttük az utat. A parancsnokló tiszt szö nélkül meghajolnak az ilyen igazolványok előtt és lénten-nyomon, mint valami szállóigét hallani ezt a néhány szót:

— Student non permit — a diákokot nem bántani!

A kormány hivatalos jelentései is leszögezik, hogy a lefolytatandó vizsgálatnak az a célja, hogy megállapítsa, vajjon az elkövetett rombolások és atrocitások nem idegen elemek munkájára vezethetők-e vissza.

és hogy a zavargásokban idegen elemek résztvettek-e, amire komoly gyanu áll fenn.

kevesebbé jogosult arra, hogy megelégedjék egy olyan országgal, amely mindenkor teljesítette a nemzetiségekkel szemben vállalt kötelességeit

és amelynek történelme bizonyítja türelmes szellemét. A kamara élénk tetszése közben hangsúlyozta a képviselő azt, hogy a magyaroknak a békeszerződés revíziójára vonatkozó követelése Románia egyhangú tiltakozására talál.

Duca miniszter válaszában kijelentette, hogy nem hiszi, hogy helyesen közvetítették *Vass József* szavait, aki olyan állam nevében beszél, mely Romániában normális kapcsolatot tart fenn. *Duca* végül kijelentette, hogy fenntartja magának azt a jogot, hogy az interpellációra akkor válaszoljon, mikor *Vass József* beszédét teljes szövegében ismeri fogja.

Budapestben is voltak diáktüntetések, sőt verekedések is azonban Magyarországon, azért mert valakinek román a nemzetisége, senkit még türrel le nem szurkáltak az uccán és otthonát nem rombolták szét.

Magyarországnak joga van felemelni szavát a világ hivatalos közvéleménye előtt — mondotta — különösen azok felé, akik kötelesség öröködni a békeszerződések betartásán és hogy figyeljenek az ilyen eseményekre. Bejelentette végül, hogy a képviselőház határozata szerint érintkezésbe lépett a Genfben tartózkodó *Behnen* miniszterelnökkel, akinek a válasza az volt, hogy most már lehetetlenség a Népszövetség gyűlésére új pontot felvenni, különösen amikor még nincsenek biztos konkrétumok, de természetesen, hogy a magyar kormány Genfben időző tagjai felhasználják az alkalmat arra, hogy a különböző államok képviselői előtt magánbeszélgetés formájában szóvátegyék az erdélyi eseményeket.

Tudom azt — fejezte be beszédét *Vass József* — hogy Genf felgyült azokra az eseményekre, melyek Nagyváradon történtek.

Végül kijelentette a magyar kormány nevében, hogy ami kevés eszköz rendelkezésre áll a nemzetközi fórumokhoz való apellálás terén, azt a magyar kormány fel fogja használni.

A felsőház nagy tapsal fogadta *Vass József* beszédét.

— Nagy nehezen egy péküzletet találtam, amely nyitva volt. Ide tértem be és néhány pillanattal később egy tiszt jött utánam, aki egyenesen a telefonhoz sietett. A tiszt, mint a beszélgetésből kivettem, arról tett jelentést a katonai parancsnokságnak, hogy milyen igazolvánnyal rendelkeznek a diákok és utasításokat kért. A válasza következtetni lehetett a tiszt dühnyögéséből, aki távozóban állandóan ezt mormolta:

— Student non permit.

— A péküzletből visszafordultam az állomás felé. Utközben három tiszt szólított meg románul, mire én csak annyit válaszoltam:

— Fremdländer.

— A tiszték úgy értették, hogy: »Engländer« — tisztelgettek és tovább engedtek.

Kaland a vonaton

Az állomáson már indulásra készen állt a bukaresti gyorsvonat. Egy idősebb elegánsan öltözött ur látva, hogy a vonatra akarok szállni, megszólított és óva intett, nehogy ezzel a vonattal utazzam, mert kellemetlenségem lehet. Nekem azonban sürgős dolgom volt Kolozsváron és nem hallgatva figyelmeztető szavára, beszálltam az egyik fülkébe, amelyben rajtam kívül még egy magyar ur is tartózkodott. A Perronon és a sínek között is szinte rajzottak a tányérsapkás diákok. Egyikük egy zsidótemplomi tóra

tekerecsét lobogtatott a kezében, fején rablisüveg volt, amelyre krétával horogkereszteket rajzoltak. Egy másik, a tóra-tekerecs üres fatokját hurcolta magával büszkén, mint valami diadaljelvényt.

— Közvetlen a vonat indulása előtt két tányérsapkás lépett be a fülkénkbe. Az első kérdéskük, amit hozzám intéztek:

— Zsidó?

— Nem, hanem jugoszláv — válaszoltam, mire egyikük szerbül kezdett beszélgetni. Kiderült, hogy mind a ketten Temesmegyéből valók és kitűnően beszélnek szerbül is, magyarul is. Később egymásközt kezdtek beszélgetni és én tettem magam, mintha nem érteném. Nagy érdeklődéssel hallgattam, amint

a nagyváradi állomásfőnököt szidták, mert csomagjaikat, amelyek tele voltak ésszerabolt holmival, nem engedte a vonatra vinni.

A vonat már megindult, amikor az egyik azzal fordult hozzám, hogy

ha zsidó vagyok, inkább ugorjak ki a vonatból, mert aztán agyonütnék.

Én, aki mellékesen szólva zsidó vagyok, érthetően kellemetlenül éreztem magam figyelmeztetésük után és egyre azon gondolkodtam, hogyan szabadulhatnék ki veszedelmes helyzetemből. Rosszullétet fogok szimulálni — és a legközelebbi állomáson leszálok. Így is csináltam és vesehajról kezdtem panaszkodni, mire utitársaim egyike kijelentette, hogy ő orvosnövendék és kész nyomban megvizsgálni. Szolgálatkészségét megköszöntem és Élesden leugrottam a vonatról: felszálltam egy harmadosztályú kocsi-ba, amely szintén tömve volt diákokkal. Ezek győzelmi mámorukban már nem tudtak mit csinálni, a nagyváradi zsidó-templomokból ésszerabolt törőkat a padlóra dobálták és énekelve körültáncolták. Közben a többi utasoknak azt mesélték, hogy

ha négyszázezer lejt adtak volna a nagyváradi zsidók, nem lett volna semmi baj.

Ezt a kijelentést, azután még több helyen is hallottam.

— Minthogy a vonaton egyáltalán nem éreztem magam biztonságban, Rév állomáson leszálltam és az éjjelt a községben töltöttem. Másnap azután hallottam, hogy volt utitársaim *Bánffy* hunyadon megállították a vonatot, a vasúti személyzetnek megtiltották, hogy a vonatot elindítsák, ők maguk pedig bevonultak a városba, ahol

mindent ésszeromboltak.

Réven találkoztam egy magyar származású román vasúti felügyelővel, aki *Bánffy* hunyadról menekült, mert az embriességekkel kivetkőzött diákok agyon akarták verni. Egy román vasutasnak köszönheti, hogy életben maradt.

Bánáti diákok a zavargók ólón

— Ilyen előzmények után nem utaztam tovább Kolozsvárra, hanem visszafordultam Nagyváradnak. A vonaton borzalmas dolgokat hallottam, a diákok *Bánffy* hunyadi szerepléséről. Különösen ott, ahol a katonaság nem akadályozta meg őket a rombolásban, mindent elpusztítottak, de ahol egy kis ellenállásra találtak, ott semmit sem mertek csinálni.

— Többektől hallottam, hogy a zavargások vezetői többnyire bánáti diákok voltak, azok mondták meg társaiknak, hogy melyik üzlet tulajdonosa magyar, vagy zsidó. Ezek a diákok azt akarták, hogy

a Nagyvárad szomszédságában fekvő Szalontát, amely tiszta magyar város, szintén támadják meg.

Egy nagyobb csoport el is indult, de a városba még sem hatolt be, hanem visszatért Nagyváradra. Ennek az az oka, hogy Szalontán, amikor értesültek a készülő »tatárjárásról«, mintegy ötszáz főnyi magyar és zsidó védőrség szervezkedett, amelynek ugyan nem voltak egyéb fegyverei, mint a bicska, de úgy látszik, hogy ez a fegyverkezés épp elégnek bizonyult arra, hogy a harcállásban égő diákokat visszatérítse.

— Nagyvárad és Arad között mindössze egy állomáson látszanak a diákkongresszus nyomai. Itt a vasúti vendéglőt rombolták szét. Temesváron pedig csak a gyárvaros ablakait verték be.

Kolozsvári lap a zavargásokról

Amíg a nagyváradi lapok egy szót sem irhattak a Nagyváradon történtekről, addig a Kolozsvárról megjelenő *Uj Kelet* című napilap részletesen foglalkozik, csüörtök számban a városban történt zavargásokkal és arról a szigorú cenzúra ellenére is többek közt a következőket írja:

»A diákkongresszusról hazatérő delegátusok valóságos büntető expedíciót rendeztek az erdélyi városok ellen.

A szerdai nap során Kolozsvár is Nagyvárad szomorú sorsára jutott.

A fő utvonalon alig maradt ép cégtábla. Csaknem valamennyi zsidótemplom tönkerezült ablakokkal és ésszerombolt berendezéssel siratja sorsát. Az aszfaltokon lépten nyomon cserepekbe botlik a járókelő lába.

A pusztulás legmegdöbbentőbb képét a zsidótemplomok mutatták. A felzúgott szenvedélyek nem kímélték a templomokat, nem kímélték a kegszereket s a többi szent ereklyéket kiszórták az uccára ad maioram gloriam dei, u nyilt uccán elégették.

A rombolás és tüntetés közepette ez órában nem lehet pontosan megállapítani a rombolás minden részletét. Déli tízenkét órakor még béke honolt a városban de már futótűzként terjedt el a hír, hogy Nagyváradról uton vannak azok a vonatok, amelyek a tüntetőket hozzák. Csaknem az egész rendőrséget és helyőrséget és a csendőrség teljes létszámát koncentrálták a pályaudvar elé. A katonai csendőr és rendőrkordon egy tüzoltókordon is megerősítette.

Az első különvont délután 3 órakor érkezett be a kolozsvári pályaudvarra. A hatóságok kiadták a rendelkezést, hogy csak a kolozsvári egyetem hallgatói hagyhatják el a vonatot, a többieknek tovább kell utazniuk. A bukaresti és jasssi delegátusok azonban ellenszegültek ennek az intézkedésnek. Meghívták a vonatok összes vészlekeit, nehogy három mozdony sem tudta a vonatot ki-vonszolni a pályaudvarról.

A bukaresti és jasssi delegátusok előzönlötték a pályaudvar épületét és kijelentették, hogy csak akkor távoznak tovább, ha a katonaságot eltávolították. Ezt a kérést a hatóságok nem teljesítették, hanem újra felszóllították a delegátusokat, hogy utazzanak haza. A felszóllítás nem ért cél.

A delegátusok megröhamozták a rendőrkordont, amelyet sikerült át-törniök, de a tüzoltók vízfecskendőkkel visszaszorították a tüntetőket az állomásra.

Ez alatt a kolozsvári delegátusok aka-

dálytalanul bejutottak a városba és a Ferdinánd király-ut végén több verekedést incendáltak, amelyeknek során egy zsidó nyomdász súlyos sérüléseket szenvedett a karján.

Délután öt óra felé a városon leirhatatlan izgalom vett erőt. A város lakossága, különösen a fő utvonalak kereskedői percről-percre várják az ostromot. Fanatiztikus rémhírek keringtek az uccákon, köztük, hogy a bukaresti és jasssi delegátusok a kormány távirati engedélyét várják a városba való bevonulásra. Hogyan jutottak be a bukaresti és jasssi delegátusok a városba, azt e pillanatban nem tudjuk. Az egyik verzió szerint sikerült keresztül törni a kordont, a másik verzió szerint a *Renner*-börgyár mellett kerülték meg a karhatalmat és a mellék-uccákon keresztül jutottak el a Ferdinánd király-ut-ra, ahol minden nagyobb ellenállás nélkül nyomban nekifogtak a rombolásnak. A tüntetők, akikhez az uccai esősélek is csatlakozott, kitűnően ismerhették a teret, mert kiválasztották a zsidó üzleteket, amelyeket minden lehető ésszeruzták, sőt a vasredőnyöket is bevették. Délután hat órájt kezdve csoportosan minden uccát bejártak. Mindenfelé látni lehetett bunkóshatokat, amelyekkel törték be a zsidó cégtáblákat és verték a járókelőket. A rombolás utvonala körülbelül a következő volt: Az első tüntető csoportok a Ferdinánd király-uton vonultak végig gondosan kiszemelve a zsidó kereskedőket. Valamennyi cégtáblát bezúzták.

Ezután a tüntetők az Unió-uccába fordultak be, ahol az első áldozat a Sándor Ágoston cég táblája lett. A Szécsényi-terén tomboltak a szenvedélyek a legféktelenebbül.

Nyomoruságos kis zsidó üzleteket zúztak össze, árukészletüket pedig az uccára szórták.

A tüntetők ezután a Metropol-kávéház elé vonultak, bezúzták az üvegajtáját, behatoltak a kávéházba és mindent szétromboltak. Egy másik csoport a Ferdinánd király-uton

a zsidó templomot vette ostrom alá. A tüntetők benyomultak a templomba és azt szintén teljesen szétrombolták.

A tüntetők szétrombolták még a Malom-uccal zsidó templomot, a Paris-uccal ortodox nagytemplomot, amelynek berendezését és kegszereit az uccán darabokra törték, azután a magánlakásokra, vetették magukat és minden ablakot be-zúztak. Ugyancsak hasonló sorsra jutott az Eötvös-uccai zsidóiskola épülete is.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Kedd, december 13: Az osztrák »Kuhac« dalegyet hangversenye. *Verdi: Requiem.* Kilencven tagú énekhar, ötvennyolc tagú zenekar közreműködésével.

— A törvényegységesítő miniszter Bácskapalánkán, Noviszadról jelentik: A palánkai járási demokratapárt vasárnap délelőtt tíz órakeretkezletet tart Bácskapalánkán. Az értekezleten részt vesznek dr. Angelinovic Orga, törvényegységesítő miniszter, dr. Ribár Iván noviszadi képviselő és dr. Nikolic Bránko, a demokrata párt noviszadi kerületi elnöke is.

— **Benes Párisba érkezett.** Párisból jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter pénteken megérkezett Párisba, ahol fontos tanácskozásokat fog folytatni.

— **Megfelebbezett jegyzőválasztás.** Horgosról jelentik: Klobucsarovic Károlyt — mint a Bácsmegeyi Napló közölte — a község jegyzőjévé választották. A választás ellen felebbeszét nyújtottak be a főispáni hivatalhoz, amelyben a választás megsemmisítését kéri arra hivatkozva, hogy a községi bírónak, akinek megválasztását és megfelebbezését nem volt joga a jegyző választását megerősíteni.

»TUNGSRAM«

szállítja Amerika legjobb hangszóróját

»CONUST«

— A jugoszláv-francia szerződést benyújtották a Népszövetségnek. Genéből jelentik: A Népszövetség főtítkárságának pénteken átnyújtották a jugoszláv-francia barátsági szerződés retifikált okmányait regisztrálás végett.

— **Kumanudi közoktatási miniszter a Matica százéves jubileumán.** Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka megbízásából Balugdzsics Mirkó gimnáziumi igazgató meghívta Kumanudi Kosztó közoktatási minisztert a Matica százéves jubileumára, amelyet december huszonnyolcadikán és huszonkilencedikén ünnepelek meg. Kumanudi a meghívást elfogadta.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Jobbára boult idő várható, fagy-pont körüli hőmérséklettel.

— **Eljegyzés.** Wolf Maja (Velikibecskerek) és Szalay Mihály (Vrsac) jegyzesek.

Weisz Etuska Szubotica és Landau Mór Nyiregyháza jegyzesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Tanítói kinevezések és áthelyezések Bácskában.** Szomborból jelentik: A közoktatásiügyi miniszter a bácskai tartomány területén a következő tanítókat és tanítónőket nevezte ki, illetve helyezte át: Druljevics Miklót Zsednikre, Trujevics Bogdánt verustesi tanulási iskolához, Lázics Ivánkát Paesirra, Klein Richardot Szekicsre, Matovics Milost Szubotícára, Paylovics Szóliát Bajmokra, Kinkanov Pétert Bácski-Monostorra, Jaksics Jovánt Teleskára, Scheidl Terézt Gafesra, Glöckner Ferencet Despszvetivánra nevezte ki. Stankics Jagat a Kopilovics-szállási iskolától Szubotícára, Babovics Vuceseljat Csiből Prokuplyera, Zsigante Annát Csantavirról a szegedi szőlőkbe levő tanulási iskolához, Appelles Leposzavat a bajai szállási iskolától a szerbiai Ozvetnjára, Branovacsiki Alekszandart Molról Szubotícára, Obradovics Zorkát Teleskáról Ozvetnjára, Albert Józsefet és feleségét Ludasról Szubotícára, Pencz Ferencet Trvgyavicáról Soboteránba, Vlaskalics Ankát Monostorról Novibrcseire, Uszudi Irmát Dusanovcéről Biljére, Lána Lörincet Szekicsről Martincire és Radoszavlyevics Milevát Bejaerkváról Novivrbászra helyezte át.

— **Huszonhat jugoszlávial halottja van az elsüllyedt Principessa Malakának.** A Prinz Malakda olasz személyszállító hajó elsüllyedése a háboru befejezte óta a legnagyobb tengeri katasztrófa. Erről a retentetes szerencsétlenségről most Dél-amerikába küldött munkatársának jelentése nyomán szenzációs tudósítást közöl a Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma. E nagy riporton kívül a következő cikkek várnak a 32 oldalas vasárnapi számban közlésre: *Baedecker:* Kettőn Kristály István: Délbáb a széken, dr. Seltmann Rezső: Háboru, vagy népszövetség. — *Kemény Ferenc:* Mit olvasunk? *Debreceni József:* ismertetése Kassák Lajos új könyvéről, *Berényi János:* Pálfordulás (novella), *P. Gergely Boriska:* Halló Becskerek, *Mayor József:* Uralkodók, mint modellek, *Gara László:* Milyen a százaz Amerika valóságban, *Simán Erzsébet:* Esti fürdő (vers), *dr. Berger Mátyás:* A járványos betegségek elleni küzdelem módja, — *Molnár Sándor:* Milliő ember cipelli testét (vers) *Sz. Szigethy Vilmos:* Meglepő pénztárvizsgálat. — *Szini Gyula:* Afrikai nap, *Csuka Zoltán:* Ahol a német gyáripárt vizsgáztatják, *Mikes Flóris:* Ripityom-Ropatyom, Helyretyutyu, *Kosztolányi Dezső:* A hálókocsik ellenőre, *Tamás István:* Szubotica vasárnap délutánok. Ezenkívül gazdag és érdekes könyvek rovat, Műveltségi Vizsga, Kozmetikai, Ötszázdnáros probléma, Terefere, Balkán-politika s egyéb állandó rovatok. — A 32 oldalas vasárnapi szám ingyen melléklete a 16 oldalas Habos Torta.

— **Eladta a lefoglalt kender.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék pénteken hat hónapi fogházra ítélte Lasztovcics Péter Novesovéji földművest, aki két és fél hold kendertermését eladta annak ellenére, hogy azt bíról uton lefoglalták. A bíróság sikkasztás büntetében mondta ki a vádlottat bűnösnek.

»TUNGSRAM«

rádiólámpák lényegesen tökéletesedtek és mégsem drágultak meg

Győződjék meg róla!

— **Elített verekedők.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék pénteken Sztajin Zsiva sajkásszvetiváni földművest egy hónapi, Tomin Zsárkót pedig tizenegy nap fogházra ítélte, mert botlat támadtak a mezőőrökre. Sztajinék ugyanis egy birkanycát őriztek, amely a tilosba ment és a mezőőrök be akarták a nyáját hajtani. Emiatt Sztajin és Tomin rátámadtak a mezőőrökre és megverték őket.

— **A turijai választás epilógusa.** Noviszadról jelentik: November hetedikén a községi választások után — mint jelentettük — Zeremszki Száva turijai postamester összevezett az új képviselőtestület tagjaival. Zeremszki rálért az újonnan megválasztott községi képviselőkre és közülük kilencet megsebesített. A verekedésben a postamester oldalán vett részt Maletin Triva turijai gazdálkodó aki Zeremszki Ljubica vendéglősnőt revolverlövélssel megsebesítette. A noviszadi törvényszék vádtanácsa pénteken szabadlábra helyezte Maletin Trivát, mert Zeremszki Ljubica sérülése nem volt súlyos, az asszony már felgyógyult és így Maletinre előreláthatólag nem vár nagyobb büntetés. Zeremszki Száva továbbra is vizsgálati fogságban marad.

— **Halálozás.** Noviszadról jelentik: Dr. Grubics Andrija spliti ügyvédjelölt, Becskerek város volt főjegyzője hosszabb betegség után Noviszadon meghalt. Temetése szombaton főlegyor lesz a katolikus temető halottasházából.

— **Verekezés a vadászsákmány miatt.** Noviszadról jelentik: A csurogi vadásztársaság körvadászatot rendezett csütörtökön. A vadászat után egy kis kunyhóban gyűltek össze a vadászok hogy a szákmányon megosztozzanak. Egy nyul fölösleges maradt és erre Ivkov Néca kereskedő és Szrecskov Djoka vendéglős egyaránt igényt tartottak. Emiatt verekezés keletkezett közöttük, amelynek hevében Ivkov vállán elsült a puská és a golyó jobb combján megsebesítette Szrecskovot. A szerencsétlenül járt vadászt beállították a noviszadi kórházba, ahol pénteken hallgatta ki Novák Tomisláv dr. vizsgálóbíró.

— **Hodza Milán csehszlovák miniszter adománya a bácskai szlovákoknak.** Noviszadról jelentik: Hodza Milán dr. csehszlovák földművelési miniszter, aki a háboru előtt a kulpini kerület képviselője volt, ötezer esek koronát küldött dr. Micsatek Lajos noviszadi ügyvéd feleségének, azzal a kéréssel, hogy a pénz karácsonyra ossza fel a noviszadi kerületben levő szegény szlovák gyerekek között.

— **A martonosi képviselőtestület egy része nem akarja elfogadni a Mandátumát.** Martonosról jelentik: A martonosi képviselőtestület több tagja le akar mondani mandátumáról és nem is vettek részt az alakuló ülésen. A szentaj főszolgabírótság nyilatkozattételre szólította fel őket, hogy ha záros határidőn belül nem tesznek esküt, elvesztik mandátumukat és a törvény értelmében ezer dinárig terjedhető pénzbírsággal sújtják őket.

— **A szegény szabó szerencséseje.** Ljubljanából jelentik: Az osztálysorsjáték félmillió dináros nyereményét a 3515 számú sorsjegy nyerte. A sorsjegyet a ljubljanai szövetkezeti gazdasági banknál egy szegénysorsu öreg blédi szabómester vette meg.

— **Autószerencsétlenség érte Bécs bűnügyi rendőrfőnökét.** Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség bűnügyi osztályának főnökét, dr. Wahl Sándor udvari tanácsost súlyos autószerencsétlenség érte. A rendőrfőnök autója összeütközött egy privátautóval és dr. Wahl nagy ivben kirepült a kövezetre. Súlyos sérülésekkel szállították be a kórházba. A soffőrök szintén megsebesültek.

— **Hétfőn délután alakul meg Becskerek város új közgyűlése.** Becskerekéről jelentik: A becskereki hivatalos radikális párt hosszas tárgyalások után egyesült a disszidens radikálisok Zsupánszki-frakciójával. Ezzel a városi radikális képviselők száma tízről tizenháromra emelkedett és így a radikális pártnak a tizenkét magyar, hat földművespárti, négy zsidó és két közigazgatási városatyával többsége lesz a városi képviselőtestületben. Miután az új községi törvény alapján kinevezett Tyozsics Nebojsza rendőrkapitány is szavazati joga van, harmincnyolc szavazatra számíthatnak a radikálisok a hetvenkét főnyi képviselőtestületben. Az alakuló közgyűlés hétfőn délután három órakor lesz a vármegyeháza nagytermében.

— **Adókönyvitést kérnek a bácspetrováclak.** Noviszadról jelentik: Dr. Ribár Iván képviselő vezetésével szombaton reggel Bácspetrováclakról küldöttség megy Beogradba, hogy a pénzügyminisztertől az 1918 óta hátralékos jövedelmi adó fizetésében nagyobb kedvezményt kérjenek. A küldöttséghez csatlakozni fognak a noviszadi kerület radikális és demokrata képviselői.

— **Bezárják a szarajevói színházat.** Szarajevóból jelentik: A szarajevói állami színház súlyos krízisbe került a »Starina Novak« nevű darab bemutatása miatt, amelyet a város muzulmán lakossága sértőnek talált. A darab előadásakor több ízben botrány támadt, úgyhogy az előadást rendőri asszisztencia mellett kellett megtartani. Mivel Nusics Branisláv, a színház igazgatója nem akarta a darabot levenni a műsorról, a városi képviselőtestület és a szarajevói tartománygyűlés elhatározta, hogy megvonja a színházról az eddigi szubvenciót. A városi villanytelep elhatározta, hogy negyedmillió adósság miatt megszünteti a színháznak az áramszolgáltatást, így az a veszély fenyeget, hogy a színházat kénytelenek lesznek bezárni.

Védekezés a durva bőr

ellen

Hűde, nedves időben nincs jobb bőrpótló mint a NIVEA-CREME. Naponta, különösen este alapos bőrgörzsölés, megóvja a bőrt a repedésektől és egyéb lisztelanságoktól. Puhá és sima bőrt ad a

NIVEA-CREME

(1926) 17

— **Meg akarta mérgezni apját.** Noviszadról jelentik: A semmitűzők pénteken jóváhagyta, Csuresics György bezdani földműves két évi fogházbüntetését. Csuresicsot azért ítették el, mert pártkánymérget tett apja ételébe, hogy megmérgezze, de apja észrevette a mérget és így a terv nem sikerült. Csuresics Györgyöt szándékos emberölés kísérletének büntetésében mondották ki bűnösnek.

— **A bánati kamara felkérte a képviselőket, hogy támogassák a tartományi székhely Becskerekre helyezését.** Becskerekéről jelentik: Neuner Vilmos nemzetgyűlési képviselő, mint jelentettük, törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé arról, hogy a beograd tartomány székhelyét Becskerekre tegyék át. A Bácsmegeyi Napló erről szóló cikkének hatása alatt a becskereki kereskedelmi kamara pénteken köriratot intézett valamennyi bánati képviselőhöz, kérve, hogy pártkülönbség nélkül támogassák szavazatukkal a javaslatot és így segítsék elő, hogy a Bánati gazdasági fejlődése szempontjából nagyfontosságú intézkedés megvalósuljon.

— **A becskereki kamara költségvetése.** Becskerekéről jelentik: A becskereki kamara pénzügyi bizottsága csütörtökön este Jankovics Koszta elnökletével letárgyalta a kamara költségvetését. A költségvetés összege 488.000 dinár. Megál-

»TUNGSRAM«

hétcsöves

SUPER

sok embert boldoggá tett

lapították, hogy a kamarai illeték továbbra is tíz százalék marad. Vasárnap az igazgatóság is letárgyalja a költségvetést, amelyet azután a 18-iki plenáris ülés elé terjeszt.

— **Átadták az ügyészségnek a letartóztatott becskereki olajkereskedőket.** Becskerekéről jelentik: Komlós Ferenc és Rákos Béla letartóztatott becskereki olajkereskedők pénteken délelőttig voltak a rendőrségen őrizetben és azután átadták őket az ügyészségnek, miután a feljelentők nem vonták vissza feljelentésüket. Az ügyészség szombaton dönt a fogvatartás kérdésében. Becskereki gazdasági körökben a gazdasági válság áldozatainak tekintik a két kereskedőt, akik nem saját hibájuk folytán lettek fizetéképtelenek.

— **Hatvany Lajos hazament.** Budapestről jelentik: Pesthy Pál igazságügyminiszter egy interpellációra válaszolva azt a kijelentést tette, hogy az emigránsok ügyének lebonyolítására az a korrekt mód, ha a bűncselekmények elkövetésével vádolt emigránsok hazatérnek és bíróság elé állnak. Az igazságügyminiszter nyilatkozatáról Párisban értesült báró Hatvany Lajos, aki nyomban vonatra ült és Budapestre utazott. Megérkezése után ügyvédjével megjelent a Markó-uccai büntetőtörvényszékben, bejelentette lakását és kérte a fő tárgyalás kitűzését.

FORMAN
NÁTHA ELLEN
hatáza meglensé
1 DOBOZ ÁRA 10 DINAR

SZÍNHÁZ

Kramer Imre

zenekari hangversenye

Kramer Imrét, a szubotocai származású hegedűművészt többször volt alkalmunk az utóbbi időben hallani és minden alkalommal tanúságot tett örvendetes fejlődéséről, amiről azonban legjobban esztörtök esti hangversenyén győződtünk meg. Kramer Imre, aki még nem is fejezte be teljesen tanulmányait, a hegedűnek ma már olyan művésze, aki nagyszerűen megállja a helyét a hangversenydobogón. Kiforrott meleg játéka, hibátlan technikai készsége és főképen az előadott zeneművek kitűnő értelmezése a főértékei Kramer Imrének, aki az interpretálásban a legtökéletesebb. Különösen Mozart A dur hegedűversenyével és Bach Siciliano presto-jával volt megérdemelten nagy sikere és ez utóbbinak különösen második felében már virtuóz játéktechnikáról tett tanúságot. Hibátlanul interpretálta azonban a műsoron szereplő többi zenedarabot is és Kreisler Liebsbild-jével olyan viharos sikert aratott, hogy azt meg kellett ismételnie.

Külön érdekessége volt a hangversenynek, hogy azon hosszú évek óta először szerepelt Szubotocán egy a városi zenekar tagjából összeállított kis zenekar, Bermel Miklósnak, a Városi Zeneiskola tanárának vezetésével. Nem elégségesek a sablonos jelzők, hogy Bermel Miklósnak a zenekar szervezésével járó munkáját és egész vállalkozását méltassuk. Végre akadt egy ember, aki Szubotocán a filharmónikus zenekart — ha még csak embrionálisan is — életre keltette és ez az érdem minden dícséretnél többet mond. Bermel Miklós emellett igaz-érig muzsikussá és kitűnő dirigens, aki a kis zenekarral rövid idő alatt is szép eredményt tudott elérni. Külön sikere volt Bermelnek, mint zeneszerzőnek is hangulat és zenei gondolatokban gazdag bölcsődalával.

A színház koncerttermét majdnem teljesen megtöltő közönség lelkesen ünnepelte egész este Kramer Imrét, a nagy jövőjű fiatal hegedűművészt, és a tapsokból bőven kifutott Bermel Miklósnak, a zenekar lelkes vezetőjének is.

(I. I.)

Marica grófnő. December 10-ikén és 11-ikén este mutatja be a Katholikus Legényegylet műkedvelő gárdája Kálmán Imre világsikert aratott operettjét, a Marica grófnőt. A főpróba után ítélve az operett bemutatója szenzációs lesz. Ugy a főszereplők, mint a darab minden szereplője tudásuk legjavát adják. A darabban meglepetésként fog látni az a nyolc 4—6 éves kisgyermek-szereplő, akiket a rendezői ötletség állított be. Az előadás iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek elővételben Krécsinél kaphatók.

KÖZGAZDASÁG

Beskán megalakult a komlótermelők szövetsége. Noviszadról jelentik: Beskán megalakult a komlótermelők vajdasági szövetségének helyi fiókja.

A noviszadi komlótermelő szövetség bizalmas ülése. Noviszadról jelentik: Gyurics Szevén, a földművelésügyi minisztérium osztályfőnöke szombaton Noviszadra érkezik és résztvesz a vajdasági komlószövetség bizalmas ülésén.

A rádió a legszebb karácsonyi ajándék!

A legolcsóbban vásárolhat!

Maller Béla

okleveles gépészmérnök
SUBOTCA, Petrogradska ulica 8,
hol a legjutányosabb áron szerezheti be rádióberendezését, vagy a meglévő berendezéséhez szükséges új alkatrészeket

Ericson fejhallgató	D 1'5—
Philips Gleichrichter	" 82'—
Philips villanyáramkapcsoló	" 1450'—
Philips hangszóró	" 1325'—
Philips hangszóró	" 10'—

„Ericson” 3, 4, 5 lámpás készülék meglepően olcsó áron

Kérjen árajánlatot!

TŐZSDE

Zürich, dec. 9. (Zárlat.) Beograd 9.14, Páris 20.3875, London 25.2775, Newyork 517.625, Brüsszel 72.43, Milánó 28.075, Amsterdam 209.3875, Berlin 123.575, Bécs 73.05, Szófia 3.745, Prága 15.35, Varsó 58.15, Budapest 90.70, Bukarest 3.21.

Szombori terménytőzsde, dec. 9. Buza bácskai vasut 300—305, zab bácskai vasut 235—240, árpa takarmányi 61—62 kilós 220—225, 63—64 kilós 235—240, tavasz 65—66 kilós 260—265, ótengeri bácskai vasut 222.50—227.50, szárlított tengeri szerémi vasut 220—225, új tengeri bácskai vasut 205—210, bab fehér nem válogatott 5—7 százalékos 325—330, fehér válogatott 360—365, lisztek: 00g 425—445, 0g 425—445, kettes 410—430, ötös 380—400, hatos 330—350, hetes 260—270, nyolcas 200—210, finom korpa 180—185. Irányzat: esendesebb. Forgalom: 126 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 9. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 302.50—305, bácskai 78—79 kilós 2 százalékos 305—307.50, Rozs bácskai 72 kilós 2 százalékos 290—295. Zab bácskai 242.50—245, Árpa: bácskai 65—66 kilós 245—250, Tengeri bácskai régi 225—229, bácskai új garant. minőség 205—207.50, bánati új gar. minőség 210—215. Lisztek: 00g és 0g bácskai 425—437.50, kettes 405—415, ötös 385—395, hatos 317.50—325, hetes 260—270, nyolcas 200—205. Korpa jutazsákokban 185—190. Bab fehér új 2—3 százalékos 360—370. Irányzat: változatlan. Forgalom: 114 és fél vagon.

Noviszadi értéktőzsde, dec. 9. Hét százalékos beruházási kölcsön kereslet 85, kínálat 86, két és fél százalékos hadikárpótlási kötvény kereslet 403, kínálat 406, Kereskedelmi és Iparbank kínálat 142, Városi Jódos gyógyfürdő kínálat 50.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 9. A gabonátőzsde irányzata ellanyhult. A határidőpiacon a buza 6—7, a rozs 20—22, a tengeri 16—28 fillérrel olcsóbbodott, a készáru piacon csak a kenyérmagvak olcsóbbodtak 5—15 fillérrel. Hivatalos árfolyamok pengő értékben a határidőpiacon: buza márciusra 32.32—32.36, zár-

lat 32.36—32.38, májusra 32.72—32.76, zárlat 32.76—32.78, rozs márciusra 31.10—31.18, zárlat 31.10—31.12, májusra 32.14—32.16, tengeri májusra 25.90—26.10, zárlat 25.90—26, júliusra 26.60 zárlat 26.60. A készáru piacon: buza 30.40—31.45, rozs 29.35—29.50, árpa 25—27, sörárpa 27.50—31.50, köles 22.50—23.50, tengeri 26—26.50, zab 24.75—25.50, repce 48—50, korpa 19.25—19.50.

Budapesti értéktőzsde, dec. 9. Magyar Hitel 89, Osztrák Hitel 53, Kereskedelmi Bank 129.5, Magyar Cukor 215, Georgia 17, Rimamurányi 117.5, Salgó 76.9, Közén 783.5, Bródi Vagon 2.3, Beocsini Cement 285, Nasicai 175.5, Ganz Danubius 185, Ganz Villamos 173, Atheneum 30.75, Nova 47.5, Levante 28, Pesti Hazai 228, Irányzat: szilárd.

KINTORNA

— Esküvői ajándéku parancsol egy képet? Van egy festményem, amely erre a célra kiválóan megfelel: »Kezdődő vihar» a címe.

Két asszony beszélget:
— Ha választani lehetne, melyik hires nő szeretnél lenni?
— Akármelyik, csak Éva nem!
— Miért éppen Éva nem?
— Hallod? Érdemes volna olyan korban élni, amikor csak egy férfi van a világon?

Idegen: Maga azt mondja, hogy tizenöt éve lakik ebben a városban s mégsem tudja megmutatni a legrövidebb utat a vasúti állomáshoz.

Helybeli: Igen ám, kérem, csakhogy én soffor voltam.

REGÉNY
LÁNGNYELV

PART: AX ROHMER (35)

A növekvő világosságban Naida aggódva nézett körül. Aztán még egyszer hevesen megölelte a férfit és megcsókolta. Még mielőtt Brinn viszonzhatta volna gyengédségét, Naida egy mély sóhajjal megfordult és a fák között sietve visszaloport a házhöz.

A magáramaradt férfi szomorúan bámult utána, majd megindult egy fáktól övezett csapáson az országut felé. Most már tudta, hogy miért és hogyan ölelt meg Sir Abingdon. És arról is értesült, hogy ki a gyilkos. Paul Harley ugyanezen a nyomon volt és ezért most a kastély foglya. Naida biztosította arról, hogy a detektív él és egyelőre biztonságban van, de nyomást gyakorolnak rá, hogy kiereszkedjen a hallgatását.

És ő, Nicol Brinn egy eskü által az orgyilkosokhoz volt kötve. Ajkai nem nyílhattak szólásra, mert az az asszony, akit mindenkinél jobban szeretett, tagja volt ennek az örvényes társaságnak. Arra azonban esküt tett: Ormuz khánnak nem szabad élve elhagyni Angliát!...

Az amerikai arról is értesült, hogy a perzsa előző este Londonba ment, hogy Mary Abingdon-t is megszerezze céljai számára. Ma délben kellett visszaérkeznie, mert — mint Brinn megállapította — autója kora reggel elrobogott, valószínűleg azért, hogy Ormuz khánt hazahozza.

Az amerikai lefeküdt a föbe az országút közelében és órákig türelmesen várt. Kitartásának megvolt az eredménye: Megérkezett az autó és jól láthatta a bennülőket. Az ösztöne sugta neki, hogy az a csinos lány, aki élénk beszélgetésbe merült Ormuz khánnal, nem lehet más, mint Mary Abingdon. A másik idősebb hölgy teljesen ismeretlen volt előtte. Hogy Mary jelenléte össze-

függésben van azzal a kényszerrel, amellyel Harley hallgatásra akarták bírni, világos volt az amerikai előtt, de nem tudta, hogy a perzsának nincs-e még sötétebb célja a lánnyal?

Amikor később óvatosan ismét a ház közelébe fért, meglepetésére azt látta, hogy az autó lassan újból visszajön. Az öreg hölgy ült benne, aki Mary Abingdon társaságában jött az előbb. Ugyilátszott, hogy rosszul lett és egy feketekeretes szemüveget viselő szolgálatkész hindu buzgólkodott körülötte.

Brinn arca egy pillanat alatt egészen megváltozott; rájött, hogy a lányt kelepcebe csalták! Óvatosan közelebb loport a házhoz. Egy helyen a bokrok egészen a házig értek és ezt a helyet akarta elérni. Úgyesen és hidegvérűen kuszott az egyik bokortól a másikhoz.

Végre a kis verandához ért, amelynek négy ablakát a művészi faragású redőnyök fedték, úgy hogy nem lehetett rajtuk belátni. De szerencsés volt, mert a szobából mély dallamos hangot hallott, amelyre egy női hang válaszolt. Mialatt feszülten hallgatózott, egy becsapódó ajtó zaját hallotta.

Ekkor cselekvésre határozta el magát és az eredmény az volt, hogy Mary Abingdon kalap és kabát nélkül, lélekzavarral és aggodalmasabban, mint valaha, a csúriben álló Rolls-Royce kocsival kirobogott az országútra és teljes sebességgel a Claybury-pályaudvar felé hajtott.

Ugyanebben az időben Paul Harley megvalósította lassan megérett tervét. Az a ventilátorszerű lyuk a kerévet fölött, amelyen keresztül minden mozdulatát megfigyelték, egy faragott és kis ércgombbal ellátott ajtócsukát fődött. Cellájának tömör ajtaján pedig egy villanycsengő gombját fedezte fel.

Belső láztól égve és Mary Abingdonnal kapcsolatos rémképektől gyötörve, külsőleg azonban magára erőszakolt nyugalommal, megnyomta a csengőt és várt.

Mintegy két perc múlva az aranyozott paraván mögött szétnyitlak az üvegajtók és megszólalt az ismert hang:

— Ön csengetett Harley ur?

— Igen. Arra az elhatározra jutottam, hogy engedelmességek.

— Nagyon okos öntől. Nyilatkozatot fogunk kérni öntől, amelyben becsületszavára fogadja, hogy hallgat. Ha ezt a nyilatkozatot aláírta, csengessen újból és hamarosan szabad lesz.

Harley úgy hallotta, hogy a láthatatlan alak eltávozott. Levette kabátját és körülnézett, mint hogyha fogást keresne. Tekintete végül a kémlelőlyukra szegződött. Felállt a kerevetre és kabátját a kémlelőlyuk fölé akasztotta. Mire megfordult, az asztal várakozása szerint eltűnt lassan a süllyesztőben.

Nesztelenül, macskaszerű léptekkel odasietett és keresztbefont lábakkal az asztalra ült! Az asztal a detektívvel a mélységbe süllyedt és Harleyt sűrű sötétség vette körül.

Nicol Brinn visszahozta a verandára és az ablakot, amelyen keresztül Mary Abingdon elmenekült, még nyitva találta. Bemászott az elegáns perzsa berendezésű szobába, amelyben nem volt senki. Amikor azonban keresztülment a szobán, egy hangot hallott, amely a következőket mondta:

— Nyilatkozatot fogunk kérni öntől, amelyben becsületszavára fogadja, hogy hallgat. Ha ezt a nyilatkozatot aláírta, csengessen újból és hamarosan szabad lesz.

Brinn egy kerévet mögé rejtőzött, amikor Rama az aranyozott fallenyőtől takart szobából kijött és az ajtó felé ment. A kerévet mögül kikémlelve, Brinn megismerte benne azt az embert, aki az előbb az ájult hölgyet autón kísérte. Az öreg hölgyet tehát a háztól nem messze helyezték el, mert különben a hindu még nem érkezhett volna vissza. Amint később kiderült, a szegény dr. Mc. Murdockné mesterségesen előidézett ájulásával egy, a pályaudvar közelében lakó villatulajdonos vendégszeretetére és ápolására bízták, míg az indus sietve eltávozott, állítólag azért, hogy orvost hozzon.

Brinn az ajtó felé loport, amelyen keresztül az indus elhagyta a szobát és egy lépcsőfeljárathoz ért. Távoli lépések nesztét hallotta és bár látszólag nyugodtan indult lefelé, balkezelével megszorította a zsebében revolverét.

(Folyt. köv.)

Tüzifa, porosz szalon szén Szolid kiszolgálás. — Favágó mo oraimmal bármikor háznál fűrészelünk
 „IGNIS“ J. WIRTH tüzianyag-kereskedés. Iroda Agina ulica 13 és Vilsonova ulica 10. (sarokház). Telefon 503

I-a tüzifa,
 bécsi diókoks
 és porosz
kályhaszén
 legolcsóbb árakon házhoz
 szállítva kapható
Weisz Dezsőnél
 Posta mellett

Si erült a legújabb
párisi modellek
 mintáit megszerezni és így
 módomban áll a le modernebb
 párisi szállaghimzési és
 több variációban gépművelést,
 győzős és fűtőerőt a
 legkülönbözőbb kivitelben készí-
 tani, továbbá gép és sablon-
 plázirósi, gépszurci, esdít-
 zést és gombbuzást a legol-
 csóbban készítek. Vidékre
 posta fordulóval. **Géppiszé** és
 díjától.
Gombos J, Bün Juliska
 Szilvási palota. Aleksandrova

ÉTTEREM ÁTVÉTEL

Tisztelettel bátorkodom értesíteni a tisztelt közönséget, utazókat, ismerősöket és barátokat, hogy a **sörözőt és éttermet a Weifert sörgyárban Pančevón átvettem.**

Itt közvetlen a forrásnál elsőrendű sört mérek a sörgyár műszaki szakértő személyeinek felügyelete alatt, azonkívül minden egyéb kitűnő ital kapható. **Elsőrendű házikonyha és állandó hideg buffé.** Ünnepeles megnyitás folyó évi december hó 10 én.

Számos látogatást kér: **Kaszumović Bránko**
 a beográdi „Imperial” szálló és „Kaszinó” étterem volt igazgatója.

12282

Kiállítás minőségű
1922 évi
 kelabiai faj orok, e adeti
„PRUNIER“
 francia cognac rum- és l'iga ur
 essentia kaphatók
 volt 12236
Mucsi Ilkvidác és i oda
 Subotica, Kr. Petra park 9

Elsőrendűen bevezett szeskereskedő cég keres
U t a z ó t
 aki eddig is a Vajdaságban eb-
 ben a szakmában utazott és jól
 be van vezetve. Ajánlatok
 a kiadóhivatalhoz küldendő „UTAZÓ” jellegére

Banán
 5 és 10 kg.-os karto-
 nokban nagyban
Sugár Manónál
 Subotica — Telefon 47

180 dinár-
 ol saját készítésű félfű
cipők
 a legjobb anyagból
Klein cipésznél
 a otica, barátok tem-
 ploma során
 Livid az olesón és poston

„ORPH-US” MNIS RUDOLF
 zeneműkiadóhivatal
 SUBOTICA, Jelačićova 6
 Klasszikus és modern zeneművek, az egész akadémiai tananyag, zenekari művek. Kar-esterek urak részére külön zenekari osztály. Filmkészítés zeneművek. Versenyen kívüli árak. Arányzótekegy n
 Nagybbszabású fűszerüz-
 letberendezés, azonkívül
 két drb csukott üveges áll-
 vány eladó. Cim a kiadó-
 ban. 12129

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR

a mai nappal veszi kezdetét

SZÉKELY DIVATÁRUHÁZÁBAN

Céлом a legjobb minőségeket nagy választékban olyan olcsón adni, ami a mindennapi forgalomban elképzelhetetlen

140cm szélesszövet
 női és gyermekruhára,
 kiváló jöminőségű 15
 különböző mintában
 métere
26
 dinár

140cm szélesszövet
 női és gyermekkabá-
 tokra 12 féle mintában,
 métere
55
 dinár

1 vég vászon
 12 méteres, minden
 célra igen alkalmas
105
 dinár

SELYEM
 különböző kockás min-
 tákban, igen tartós
 métere
28
 dinár

Zsebkendők
 férfiaknak és gyerme-
 keknek egyaránt al-
 kalmas darabja
2.50
 dinár

Szövet, selyem
 és különböző maradékok
1/4
 árban

A többi téli áruk, ugymint szövetek, bársonyok stb. a vásár ideje alatt lényegesen leszállított áron kerülnek elárúsításra!

Tekintse meg kirakataimat és meg fog győződni az áruk jó minőségéről

Karácsonyi bevásárlásait a legolcsóbban nálunk eszközölheti
Braća Stipančević
 ur- és nőidivatárkereskedés
 Subotica, Aleksandrova ul. 9 (korzó)

KORZO MOZI
Csütörtöktől vasárnapig
A kalandorfilmek remeke
Aranyások halálvölgye
Izgalmas wild-west-film és élet-halál-harcok a levegőben, a tárnák mélyén és a hegyek között.
MILTON SILS, NOAH BEERY
Mindkét rész egyszerre
Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI
Csütörtök—vasárnapig
Kacagás! Jókod! Vidámság!
2 sláger! 2 világfilm!
HAROLD LLOYD
ezidai első burleszk arca cíjja
Megjött a golya
Közönségre vasárnapig prolon-gálva
Szerelmeskedés
SCHNIZLER világhírű tr. édiája
fi men

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almozó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekérdeklődésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Hord Ön szemüveget?

Mindenkinek, aki szemüveget hord, saját érdeke, hogy szemüvegét a 30 év óta fennálló, szak tudásáról és megbízhatóságáról elismert

DEUTSCH IZIDOR

optikus cégnél
(Telefon: 2-16)

ZEISS

szerezze be, ahol a legjobb minőségű szemüveget legjutányosabb árban kaphatja.

Minden szemüveg pontos pupilláris beállításal

Punktal Depot
9466

Karácsonyra

Pogány kalapszalomban mélyen leszállított áron a legdivatosabb kalapok kaphatók

(Ljubibratić-ház, I. emelet)

VÁROSI MOZI

Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap, Hétfő
Európa lángokban

(A nagy szüret)

Az emberiség tragédiája

Szereplők:

Dolores Del Rio, Viktor Mac Lagten, Edmund Lowe

Rendezte: **PAUL WALSH**

a filmhez írt eredeti zenével

LEVELEZÉS

Mielőtt kijön, üzenjen. Martonoš 12319

HÁZASSÁG

Házasságot a legdiszkrétebben elintéző »Amerika« Közvetítő Iroda, főposta mellett Szubotica. 12343

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

Fiatál bácskai földbirtokos uriember vagyok s ismeretségi hiányában keresem széplelkű nők komoly ismeretségét házasság céljából. Csak teljes című leveleket fogadok el »Nem hozományvadász« jellegre a kiadóba. 11995

FOGLALKOZÁS

Biztosítási tisztviselő, 9 évi gyakorlattal, perfekt könyvelő, szerb, magyar tudással állást keres. Szíves megkeresések Radio Reklam Jugoslavija, hirdetőirodához Szubotica küldendők. 12346

Önálló irodavezetést elvállalna 10 éves gyakorlattal bíró és kitűnő referenciákkal rendelkező tisztviselő. Szíves megkeresések: Radio Reklam Jugoslavija hirdetőirodához Szubotica küldendők. 12347

Munkásányok felvételnek Bachinger aranyozó intézetében. Bene Sudarević ul. 34. 12348

Állást kereső férfiak és nők forduljanak irodámhoz »Amerika« Szubotica, főposta mellett.

Állást keres 17 éves irodista, beszél szerb és magyar nyelvet. Bővebbet: »Amerika« főposta mellett.

Iparjogát, utlevélét, bármilyen igazolványát leggyorsabban elintézi »Amerika« Közvetítő Iroda főposta mellett.

Keresünk azonnali belépésre elsőrendű szakmunkást, ki keménygallér vasalását, fényezését kifogástalanul végzi. Bačkai i Drug, Staribečej. 12226

Agilis utazónőt hölgyek látogatására magas jutalékkal felvesszünk. Pallas-Reklam Szubotica. 12279

Sertésvágást, husfűstölést vállal Kopunović János. Sudarevićeva ul. 74. 12334

Dr. Mirko Blum, fog- és szájbetegségek szakorvosa, rendeléseit Szubotican a városházzal szemben, Strosmajerova ul. 8. (Huspiac) megkezdte. Női alkalmazott és kifizetői felvételeit. 12295

Sertésvágáshoz szakembereket küld, valamint modernül berendezett fűstölőjében fűstölést vállal garancia mellett Korhec szalámgyár, Paje Kujundžića ulica 128. 12293

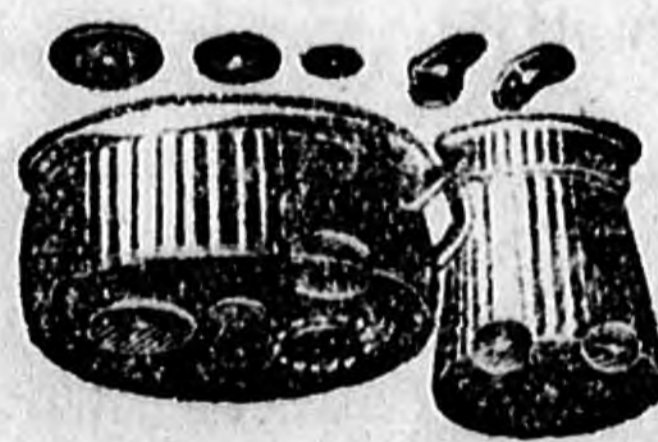
Irodai gyakorlattal rendelkező, rend és pontosságot szerető, szerbül tudó tisztviselőt azonnali belépésre keresünk. Ajánlatokat: Radio Reklam Jugoslavija Szubotica, postafiók 48. címre küldendők. 12147

Uradalomban képzett kertész azonnal felvétetik. Bizonyítványok szükségessége. Cim a kiadóban. 12237

Szakácsnő, megbízható, ügyes, állást keres december 1-re Szubotican. Cim a kiadóban. 12209

VÉTEL-ELADÁS

Eladó több családi ház 30.000 dinártól. Bővebbet: »Amerika« főposta mellett. Kiadó 1 szobás lakás közel a beltérhez. Bővebbet: »Amerika« főposta mellett.

Edényfolt elárnyítási helyek: Megyanski vaskereskedő Szubotica, Bata St. Kanizsa, Facsar St.-Moravica, Jurcsik János Kula, Lukács Kálmán Odžaci. 11851

Olcson eladó egy 6 részű szabadonlengő síkszita, egy dupla Refomr, egy rentabel No 2., két darab 8-as Ganzhengszerek, 2 darab detasér transzmissziók, felvonók és más malomfelszerelés. Érdeklődni lehet Mező István-nál Temerin 12333

Ruha teszi az embert!

A legjobb és legszebb ruhák, télikabátok az én üzletemből kerülnek ki

VOJISLAV VASILJEVIĆ

uriszabóság
Subotica, Manojlovićeva ul. Pletkoscil palota

A legszebb karácsonyi ajándék

egy sikkes és
olcsó női kalap
Heiduska Mariskától, Subotica

Trbovljei (Trifail-i) szén szobafűtésre

100 kg. 58.— di ár, koks 100 kg. 85.— dinár, 1-rendű száraz, való atott búkk-hasából aprított tűzifa házhoz szállítva kapható
Sipos Sándor Subotica
I. Sokolska n. 6. Telefon 868. 12104

Préselt széna prima

vagontételben legolcsóbb árban kapható
Ladislav Ferber
Podravska Slatina

D. M. C.

legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
Sarajjevo, Pres'o ozaslj. 1486 Petra 26.

TÓKE

Épület-, bútórés és portál-
asztalos
Palmotićevo ul. 20.
Tanonc felvétetik.

APOLO, NOVISAD

December 9, 10 és 11
Nagy ujlonság

RABLÓLOVAG

BIRO LAJOS világhírű műve.

Főszerepben:

LJA DE PUTTY, JOSEF LEBILDKRAUT ROBERT EJESON

Rendezte: Nils Chrisander

Virágméz, garantált tiszta. 50 kg-os kannákban utánvétellel 1,100 dinár franko állomás Borovo. A pénz előleges beküldése mellett a vasuti fuvardíjat fizetem Franjo Koller, méhész, Borovo, Vukovar mellett. 12937

Jó bor, olcsó bor fehér és veres bor, egy-két éves ötven-száz hektoliter eladó Rottenhéber Péternél Szanadon. 12923

Vágólovak jó kondícióban. harminc darab olcsón eladó Diener Nándor gazdaságában, Crvenka. 12310

Cukraszok! Használt, jó karban levő habverőgépet keres megvételre Subotici Ipartestület. 12932

Olcson eladó: Egy négyes Wertheim kassza, aranyórak, láncok, ezüstbot és óra, aranygyűrűk, briliáns és gyémántgyűrűk, aranytémérők, családi Singer varrógép, horvát és szerb írógépek. VI., Trumbićeva ul. 11. (Csirkepiac) Kis. 9459

Frissborjas jó fejős tehének megvételre kerestetnek. — Piukovics József tejszarnoka, Szubotica Jelačićeva ul. 4. 12108

Használt járgányt megvételre keres Transport d. d., Subotica. 12291

Kávéházak részére kitűnő palackezett óbor kapható Petar Vojnić Zelić termelőnél Šupljak állomásnál, Palics mellett. Ugyanott kitűnő ujjor kis tételekben is kapható. 12028

Malom két pár kövel buzának és kukoricának, 10—12 HP szívógázmotorral eladó és naponta üzemben megtekinthető Misa Franz-nál, Šefkerin, Pančevo mellett. 12277

Eladó vagy bérbé kiadó II. kör, Simina ul. 3. ház 2 szabad lakással. Bővebbet Sokolska 6. 12195

Gyógyszertár, jól berendezett, nagyforgalmu lakással és minden kényelemmel ellátva, nagyobb gazdasági városban eladó. Jól bevezetett export-üzlettel együtt, vagy külön, esetleg társulás. Ajánlatok »Gyógyszertár« jellegre a kiadóhivatalba. 12254

KÜLÖNFÉLE

Van szerencsém a nb. közönség szíves tudomására adni, hogy Gabritsnétól (Gombkötő utca) különváltam és a Pašićeva ul. 9. Csajkás házban új cseléd-elhelyező intézetet nyitottam. Kérem régi üzletfeleim pártfogását. M. Csajkás, »Katica Neni«. 12231

Különbejáratu szobát keresek bútor nélkül. Cimeket a kiadóba kérek. 12341

Sentán a beltéren üzletelviséget keresek. Érdeklődni lehet Stein Salamonnál Senta. 12324

Megfázott? Igyék forralt bort, 2 deci 3 és fél dinár, vagy teát rummal 4 dinár. Zsidó templommal szemben Webernél. 12213

Gyermektelen házaspár keres két szoba, előszobás lakást azonnalra, vagy január elsejére. W. Hugó Szubotica, Frankopanska ulica 1. iroda. 12163

Főtéri házban egy szoba és konyha bútor nélkül és kétágyas bútorozott szoba azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 12187

Bicsérdy, Halál legyőzése című művét 80 dinár beküldése ellenében megküldi Garamszeghy Dezső Novivrbas. 10007

Keresek a beltéren irodának alkalmas 2 vagy 3 szobás üres lakást. Cim a kiadóban. 12255

Hirdetmény. Alólirottnál rendeljen azonnal szerencsés számú sorsjegyet. Minden szám nyer, negyed 25, fél 50, egész 100 dinár. Próbáljon szerencsét alólirottnál. Bencez József sorsjegyarudája, Ada (Bačka). 11983

Ez nem ámitás, csak rendes számítás,
hogy
Englernél
a legjobb áru a legolcsóbban kapható!
Engler Albert harisnyakirály
Subotica, Strosmajerova ul.

Vidéki vevőim uhköltéséért 1000 dináros vételnél megítérem!
Malam tényleg a kirakati áron vásárolható!